

Zestawienie uwag i wniosków ze sposobem rozpatrzenia i odpowiedziami

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
1.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 1, pkt 1.11, str. 5; Uwaga: Cele ochrony obszarów Natura 2000 powinny być spójne z Załącznikiem nr 6. Celem działań w stosunku do przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 w części objętej granicami Parku jest osiągnięcie lub utrzymanie oceny wskaźników stanu ochrony na poziomie właściwym (FV) albo niepogarszanie aktualnej oceny wskaźników, w sytuacjach, kiedy nie jest to możliwe m.in. ze względu na znaczne przekształcenie warunków hydrologicznych, brak możliwości wykształcenia typowego dla części siedlisk przyrodniczych składu gatunkowego w perspektywie obowiązywania Planu ochrony, brak skutecznych metod zwalczania niektórych gatunków inwazyjnych, naturalne fluktuacje gatunków lub inne uwarunkowania klimatyczne, przyrodnicze czy gospodarcze.</p>	<p>Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – Departament Zarządzania Zasobami Przyrody 04.10.2023 DZP-WP.6321.7.2023.AL</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Zapis sformułowany w pkt. 1.11 został przeredagowany: <i>Celem ochrony obszarów Natura 2000 Dolina Biebrzy (PLH200008) i Ostoja Biebrzańska (PLB200006), pokrywających się z obszarem Parku, jest zachowanie ich integralności i spójności z siecią obszarów Natura 2000, a w szczególności osiągnięcie lub utrzymanie oceny wskaźników stanu ochrony na poziomie właściwym (FV) albo niepogarszanie aktualnej oceny wskaźników, w sytuacjach, kiedy utrzymanie oraz przywracanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt i roślin oraz ich siedlisk, które występują w Parku i stanowią przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.</i></p>
2.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 1, pkt 1, ppkt 1.8, lit. d, str. 4; Uwaga: Proponuję następujące uzupełnienie „12) monitoring populacji wilka oraz jego interakcji i wpływu na populację łosia, bobra i rysia, celem analizy i podejmowania decyzji dla skutecznej ich ochrony. 13) Aktywna i ukierunkowana eliminacja gatunków obcych i inwazyjnych, takich jak jenot, wizon amerykański oraz potencjalnie szop pracz i szakal złocisty (poprzez odstrzał i odłów), mających zdecydowanie negatywny wpływ na gatunki rodzime, celem przede wszystkim czynnej ochrony populacji chronionych ptaków wodno-błotnych...”.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Ad 12 Uwaga uwzględniona, niemniej wprowadzono zapis do kluczowych tematów badawczych w Operacie syntezy. Ad 13 Uwaga uwzględniona, wprowadzono zapis w pkt. 11: <i>Ochrona rodzimych populacji fauny poprzez eliminację gatunków obcych i inwazyjnych, takich jak jenot, wizon amerykański oraz potencjalnie szop pracz i szakal złocisty.</i></p>

3.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 1, pkt 3, ppkt 2, Lp. 28, 29, str. 8, kolumna „Występowanie na obszarze Parku”; Uwaga: Liczebność dotyczy chyba populacji migrującej?</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo. W przypadku poz. 28 (gęś białoczelna) dopisano „populacja wędrowna”. Podobnie w wierszu 27 – świstun i 43 – łabędź czarnodzioby. W przypadku orlika grubodziobego (poz. 29) pozostawiono jak było – populacja rozrodcza.</p>
4.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 1, pkt 1, str. 1; Uwagi: 1) Cele Biebrzańskiego Parku Narodowego powinny być przedstawione jasno, zwięźle, w postaci kilku punktów. Wśród nich najważniejsza powinna być ochrona bioróżnorodności i właściwe uwodnienie siedlisk zależnych od wód (tak, by w torfowiskach i mułowiskach proces akumulacji materii organicznej przeważał nad procesem decesji), jako dwa, równorzędne i niewykluczające się cele. Przedstawiona w projekcie rozporządzenia lista celów Parku zajmująca blisko 13 stron druku w mojej opinii nie jest możliwa do zrealizowania i będzie bezskuteczna. Sama analiza celów, czy np. nie wykluczają się wzajemnie i planowanych działań, czy realizują wszystkie cele wymienione w rozporządzeniu, była by poważnym przedsięwzięciem wymagającym poświęcenia dużej ilości czasu. Każdy proces planowania działań ochronnych w BbPN i kontrola, czy realizują one cele Parku zupełnie niepotrzebnie wymagałyby dużego nakładu pracy. 2) W przedmiotowym projekcie rozporządzenia w celu wymienionym jako pierwszy (co pozwala przypuszczać, że został uznany jako najważniejszy) znalazło się stwierdzenie „Zachowanie unikalnej w skali europejskiej doliny rzecznej wraz ze związanym z nią ekosystemem mokradłowym i kształtowaną w wyniku naturalnych procesów różnorodnością biologiczną [...]”. Nie umniejszając znaczenia i roli procesów naturalnych uważam za</p>	<p>Towarzystwo Biebrzańskie 15.10.2023</p>	<p>Ad 1 Uwaga uwzględniona częściowo. Trudno zgodzić się z przekazaną uwagą, a szczególnie kwestią wskazanej objętości stronicowej sformuowanych celów. Faktem jest, że BbPN to 60 km², zróżnicowane siedliska wodne, torfowiskowe i lądowe, także liczne fito- i zoocenozy. Trudno postawić dwa zwięźle cele – jeżeli ma tym głównym być różnorodność biologiczna, to która, wewnątrzgatunkowa, międzygatunkowa czy ekosystemowa? Czym jest ona warunkwana – samą sobą, czy biotopem. Na marginesie, nie tylko cele, ale i uwagi do dokumentacji powinny być redagowane jasno i zwięźle.</p> <p>W odniesieniu do uwag 1 i 2, w obu przypadkach wprowadzono korekty tych zapisów. Należy jednak pamiętać, że w perspektywie długoterminowej należy dążyć do kształtowania siedlisk i różnorodności biologicznej w drodze procesów naturalnych – w tym kierunku sformowane są w Planie priorytetowe działania ochronne w zakresie renaturyzacji mokradeł i restytucji zasobów wodnych. Jeżeli chcemy wyłącznie zajmować się ochroną stanu obecnego to można rzeczywiście procesy naturalne</p>

całkowicie niedopuszczalne stawianie ich w Biebrzańskim Parku Narodowym ponad znaczeniem bioróżnorodności. Park jest siedliskiem wielu cennych i zagrożonych gatunków i dla ich ochrony trzeba czasem przeciwdziałać procesom naturalnym. Oczywistym przykładem może być tu przeciwdziałanie sukcesji wtórnej, które w BbPN prowadzi się na dużą skalę, ale również zwiększanie sukcesu lęgowego ptaków poprzez zapobieganie drapieżnictwu. Również ustawa o ochronie przyrody wymienia bioróżnorodność na pierwszym miejscu wśród celów parków narodowych - w artykule 8 ust.2 czytamy: „Park narodowy tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej [...]”. Dodatkowo Dyrektywa Siedliskowa i Dyrektywa Ptasia nakładają zobowiązanie prawne ochrony poszczególnych gatunków. Dlatego różnorodność biologiczna powinna znaleźć się na pierwszym miejscu wśród celów Biebrzańskiego Parku Narodowego wymienionych w opracowywanym rozporządzeniu.

wyrugować z preambuły w punkcie 1.1 – idea długoterminowa (może dłuższa niż 20 lat) jest jednak zgoła odmienna.

Obecnie jest:

*1.1. Zachowanie unikalnej w skali europejskiej doliny rzecznej wraz ze związanym z nią ekosystemem mokradłowym i kształtowaną **głównie** w wyniku naturalnych procesów różnorodnością biologiczną, zachodzącymi procesami biologicznymi i ekologicznymi oraz procesami i strukturami geologicznymi, geomorfologicznymi, hydrologicznymi i glebowymi, w tym:*

1) co najmniej utrzymana obecna, a docelowo zwiększona różnorodność biologiczna ekosystemów charakterystycznych dla doliny rzeki Biebrzy;

2) odtworzona naturalna sieć hydrograficzna i utrzymane naturalne procesy rzeczne, w tym:

a) naturalny reżim hydrologiczny, rozumiany jako czasowy wzorzec zmian stanów i przepływów, charakteryzujący się określoną dynamiką, powtarzalnością, tempem zmian, czasem trwania określonych stanów oraz ich wielkością i frekwencją zarówno w ciągu roku, jak i w cyklu wieloletnim;

b) łączność podłużna pomiędzy elementami ekosystemu doliny rzecznej, czyli procesy kształtujące się w gradiencie biegu rzeki, obejmujące nie tylko przepływ wody, ale i transport rumowiska, biogenów, przenoszenie energii czy informacji,

możliwości migracji organizmów, czy wymiany genów pomiędzy populacjami tego samego gatunku;

c) łączność pozioma (tj. poprzeczną w kierunku do osi rzeki) pomiędzy elementami ekosystemu doliny rzecznej, czyli procesy kształtujące funkcjonowanie całej doliny rzeki jako zintegrowanego systemu, w którym regularne, naprzemienne zalewy oraz przesuszenia doliny są normalnym zjawiskiem ekologicznym, zapewniającym właściwe funkcjonowanie gatunków i siedlisk tego obszaru;

d) naturalna dynamika procesów korytowych, kształtująca morfologię koryta i tarasu zalewowego, która zapewnia odnawianie się głównych struktur geomorfologicznych w dolinie rzecznej, w ramach procesu dynamicznej równowagi pomiędzy procesami erozji i agradacji;

e) niezakłócone elementy fizyczno-chemiczne wody, w tym m.in. koncentracja rumowiska unoszonego, temperatura, zawartość związków biogenicznych, natlenienie, które odpowiada wzorcom ich zmienności charakterystycznym dla cieków wolnych od znaczących zakłóceń antropogenicznych;

3) siedliska zależne od wód są właściwie uwodnione, a w torfowiskach i mułowiskach odtworzony jest proces akumulacji materii organicznej. Na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Parku gospodarka wodna ukierunkowana jest na retencjonowanie wody, a systemy melioracyjne nie oddziałują negatywnie na siedliska mokradłowe;

			<p>4) emisja gazów cieplarnianych z gleb organicznych jest znacząco ograniczona, dobrze uwodnione mokradła eliminują wystąpienia emisji incydentalnych na skutek pożarów;</p> <p>5) gospodarka wodna na obiektach hydrotechnicznych położonych poza Parkiem ukierunkowana jest na ochronę zasobów wodnych Parku;</p> <p>6) znacząco ograniczone oddziaływanie zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego i komunalnego na ekosystemy wodne i lądowe;</p> <p>7) siedliska przyrodnicze i gatunki kluczowe dla doliny Biebrzy, ze szczególnym uwzględnieniem przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, są we właściwym stanie ochrony;</p> <p>8) ekosystemy leśne są kształtowane głównie przez procesy naturalne;</p> <p>9) liczebność, a przede wszystkim wpływ obcych gatunków inwazyjnych jest znacząco zredukowany, są wypracowane skuteczne mechanizmy ochrony przed rozprzestrzeniającymi się gatunkami obcymi;</p> <p>10) system monitoringowy Parku zapewnia identyfikację zewnętrznych i wewnętrznych zagrożeń środowiska.</p>
5.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 3, pkt 1-6; Uwagi: 1) Wśród punktów załamania są wyłączenia, których nie wyszczególniono.</p>	<p>Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – Departament Zarządzania Zasobami Przyrody 04.10.2023 DZP-WP.6321.7.2023.AL</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Ad 1 Uzupełniono współrzędne punktów enklaw w zewnętrznych granicach Parku. Ad 2 Poprawiono oczywisty błąd pisarski.</p>

	2) Zamieniona jest współrzędna X z Y.		
6.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 3, pkt 7; Uwagi: 1) Mała czytelność mapy, warto dodać kilka w mniejszej skali, szczególnie przy enklawach, ponieważ nie widać czy są w danym obszarze. 2) Brak układu współrzędnych, źródła podkładu, siatki kartograficznej.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – Departament Zarządzania Zasobami Przyrody 04.10.2023 DZP-WP.6321.7.2023.AL	Uwaga uwzględniona. Ad 1 Załączniki kartograficzne usprawniono, udało się wykonać je w większej skali. Zobrazowano wszystkie enklawy i eksklawy. Ad 2 Treści poboczne map zostały wprowadzone.
7.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4; Uwaga: Brak kodów zagrożeń z instrukcji wypełniania SDF przypisanych poszczególnym przedmiotom ochrony obszarów Natura 2000 - brak ich podania spowoduje, że nie będzie spójności z innymi obszarami sieci Natura 2000.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – Departament Zarządzania Zasobami Przyrody 04.10.2023 DZP-WP.6321.7.2023.AL	Uwaga uwzględniona. Kody zostały ”przywrócone” w Rozdziale 4 Rozporządzenia; zmieniono także układ tematyczny tej części opracowania poprzez zgrupowanie oddziaływań.
8.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 1, Lp. 26, str. 10, kolumna „Sposób eliminacji lub ograniczenia zagrożenia oraz jego skutków”; Wniosek o usunięcie w całości zapisów „1) Ograniczenie aktywności turystycznej” oraz „2) Wprowadzenie ograniczeń w udostępnianiu rzeki Biebrzy do spływów kajakowych szczególnie w okresie wiosennym”.	Ośrodek Agroturystyczny DOLINA BIEBRZY 04.10.2023	Uwaga uwzględniona. Zasady udostępniania Biebrzy i jej dopływów pozostają na dotychczasowych zasadach określonych w zarządzeniu Dyrektora Parku w sprawie sposobów udostępniania obszarów Parku w celach turystycznych i rekreacyjnych (zob. pkt 1, Lp. 30).
9.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 1, Lp. 40, str. 14-15, kolumna „Sposób eliminacji lub ograniczenia zagrożenia oraz jego skutków”; Wnioski:	Ośrodek Agroturystyczny DOLINA BIEBRZY 04.10.2023	Uwaga uwzględniona. Pomimo, że jest to jedynie propozycja eliminacji lub mitygacji negatywnego oddziaływania, a nie rzeczywiste działanie ochronne proponowane do wprowadzenia, zapisy te zostały usunięte.

	<p>1) Wniosek o zmianę zapisu „1) Dostosowanie prędkości, maksymalnie 50 km/h na odcinku drogi między miejscowościami Laskowiec-Goniądz” i nie przedłużenie obowiązującego ograniczenia szybkości obowiązującego na odcinku Laskowiec-Osowiec o odcinek drogi Osowiec-Goniądz.</p> <p>2) Wniosek o usunięcie w całości zapisu „Zaproponowanie na określonych odcinkach wprowadzenia zakazu przekraczania prędkości 30 km/h”.</p>		<p>Odcinek Carskiej Drogi od Osowca Twierdzy – Goniądz doposażony jest w znacznej mierze w ograniczenia prędkości, które wynikają z krętości drogi. Z drugiej strony jest to kluczowe miejsce zimowej ostoi łośnia – stąd taka propozycja z operatu szczegółowego.</p>
10.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 1, Lp. 26, str. 10, kolumna „Sposób eliminacji lub ograniczenia zagrożenia oraz jego skutków”; Wniosek o usunięcie w całości zapisów „1) Ograniczenie aktywności turystycznej” oraz „2) Wprowadzenie ograniczeń w udostępnianiu rzeki Biebrzy do spływów kajakowych szczególnie w okresie wiosennym”.</p>	<p>Biebrzańska Rada Turystyczna 05.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Zasady udostępniania Biebrzy i dopływów pozostają na dotychczasowych zasadach ustalonych w zarządzeniu Dyrektora Parku w sprawie sposobów udostępniania obszarów Parku w celach turystycznych i rekreacyjnych (zob. pkt 1, Lp. 30).</p>
11.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 2, Lp. 23, str. 28, kolumna „Sposób eliminacji...”; Uwaga: Przywrócenie wypasu może być działaniem bardzo trudnym. Może warto rozważyć wsiedlenie żubrów, np. w liczbie kilkudziesięciu sztuk?</p>	<p>Zenon Angielczyk, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 13.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Problematyka wsiedlania żubrów została poruszona podczas spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy 11 października 2023 r. oraz podczas posiedzenia Rady Naukowej BbPN 18 października 2023 r. Członkowie RN BbPN sprzeciwili się wsiedleniu żubrów, wskazując na brak akceptacji społecznej dla takiego działania i potencjalnie duże szkody w uprawach polowych.</p>
12.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 1, Lp. 16, str. 7; Uwaga: Wiele się mówi o kontrolowanym wypalaniu, które odpowiednio przeprowadzone może być najbardziej przyjaznym i ekonomicznym sposobem na powstrzymanie sukcesji roślin</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Dyskusja dotycząca kontrolowanego wypalania miała miejsce podczas posiedzenia Rady Naukowej BbPN 30 sierpnia 2023 r. Członkowie RN BbPN opowiedzieli się za uwzględnieniem kontrolowanego wypalania, jako</p>

	drzewiastych w Dolinie Biebrzy, więc może w tym miejscu warto się zastanowić nad umieszczeniem takiej propozycji?		eksperymentu, w badaniach naukowych. Zapis został zawarty w Operacie syntezy.
13.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 1, Lp. 22, str. 8, kolumna „Sposób eliminacji...”;</p> <p>Uwaga:</p> <p>1) Zapis „2) Eliminacja...” – z uwagi na fakt, że jenot i wizon amerykański to gat. inwazyjne proponuję dopisać je do eliminacji. 2) Zapis „3) Grodzenie...” – grodzenie kolonii lęgowych pastuchem elektrycznym, wydaje się być zadaniem bardzo trudnym biorąc pod uwagę konieczność posiadania źródła zasilania, założenia ogrodzenia na kilku wysokościach i utrzymywania roślinności w sposób nie dotyczący do ogrodzenia przez okres kilku miesięcy. 3) Zapis „8) Rozważenie...” – z obserwacji wynika, że populacja wrony siwej uległa drastycznemu zmniejszeniu, więc może ten punkt nie jest potrzebny?</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Ad 1 Uwaga zasadna, niemniej nieuwzględniona. Gatunki (wizon, jenot oraz szop) są uwzględnione w Rozdziale 4 projektu Rozporządzenia. Celem rozróżnienia tych zapisów jest stopień zaawansowania rozprzestrzeniania się gatunków. W przypadku wizona i jenota eliminacja wszystkich osobników jest już praktycznie niemożliwa. Możemy oczywiście dążyć do „depopulacji”, ale raczej bezskutecznie. Ad 2 Uwaga nieuwzględniona. Pomimo, że jest to trudne zadanie pod względem logistycznym, także kosztochłonne, Park prowadzi takie zabiegi ochronne w miejscach kluczowych dla rozrodu ptaków siewkowatych. Warto je kontynuować. Ad 3 Uwaga nieuwzględniona. Perspektywa czasowa obowiązywania planu to 20 lat. Fluktuacje liczebności populacji awifauny w tak długim okresie mogą zdarzyć się kilkakrotnie.</p>
14.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 1, Lp. 25, str. 9, kolumna „Sposób eliminacji...”;</p> <p>Uwaga: W „10) Przywracanie...” proponuję dopisać „z możliwością uzupełnienia siewem lub sadzeniem i późniejszą pielęgnacją i ochroną”. Odnowienie naturalne dębu jest bardzo trudne do uzyskania z uwagi choćby na rzadkość obradzania (co kilka lat 5-10), jak również wielu amatorów żołądzi. Ponadto młode</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. W ramach okresu obowiązywania planu ochrony przewidziane są działania mające na celu odtworzenie struktur i funkcji siedliska 9110. Działania ochronne ukierunkowane są na usuwanie podrostu i podszytu w celu prześwietlenia. Dosadzenie dębu i jego późniejsza pielęgnacja byłyby działaniami przeciwnymi, niepożądanymi w zakładanych ramach czasowych.</p>

	<p>pokolenie wymaga ochrony przez człowieka w uwagi na silną presję zwierząt roślinożernych).</p>		
15.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 1, Lp. 30, str. 12, kolumna „Sposób eliminacji...”; Uwaga: 1) Wymieniony w „1) Ograniczenie liczebności...” lis nie jest gat. inwazyjnym. Proponuję zapis o potrzebie zwalczania i eliminacji gatunków inwazyjnych takich jak jenot, wizon amerykański, szop pracz i szakal złocisty oraz ograniczaniu liczebności lisa, kuny leśnej i domowej oraz tchórzy. 2) Zapis „3) Rozważenie...” – z obserwacji wynika, że populacja wrony siwej uległa drastycznemu zmniejszeniu, więc może ten punkt nie jest potrzebny? 3) Myślę również, że warto tu wspomnieć inwazyjnych gatunkach ptaków takich jak np. gęsiówka egipska i bernikla kanadyjska i potrzebie ich eliminacji w razie ich pojawienia się (podobnie jak w przypadku szopa pracza).</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Ad 1 Uwaga nieuwzględniona. Zagrożenie I01 (Obce gatunki inwazyjne) jest kodem przypisanym na podstawie obowiązującej Listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań w ramach Operatu ochrony fauny kręgowców w zakresie awifauny. Pomimo, że lis nie jest gatunkiem obcym, jest z całą pewnością gatunkiem inwazyjnym, rozumianym jako gatunek pojawiający się w dużej liczbie na danym terenie i wyspecjalizowany pod względem odżywiania. Ad 2 Uwaga nieuwzględniona. Perspektywa czasowa obowiązywania planu to 20 lat. Fluktuacje liczebności populacji awifauny w tak długim okresie mogą zdarzyć się kilkakrotnie. Ad 3 Uwaga nieuwzględniona. Zagrożenie nie zostało zidentyfikowane w ramach prac nad Operatem ochrony fauny kręgowców w zakresie awifauny.</p>
16.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 1, Lp. 32, str. 13, kolumna „Sposób eliminacji...”; Uwaga: Zapis „3) Ograniczenie drapieżnictwa lisa” jest raczej niezrozumiały, bo na czym miałyby to polegać, poza tym zagrożeniem jest wiele innych gat. drapieżników.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zagrożenie w taki sposób zostało zidentyfikowane w ramach prac nad Operatem ochrony fauny kręgowców w zakresie awifauny. Dotyczy niewystarczającej redukcji lisa w Parku i jego interakcji z awifauną lęgową.</p>

17.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 1, Lp. 40, str. 14-15; Uwaga: Do gat. zagrożonych zdecydowanie należy dopisać łosia... Pytanie czy wprowadzenie prędkości do 50 km/h na proponowanym odcinku poza obszarem zabudowanym nie spotka się z barierą prawną? To może być raczej propozycja dobrowolna, a nie zakaz.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Ad 1 Uwaga nieuwzględniona. Zagrożenie aktualne nie zostało zidentyfikowane w odniesieniu do łosia w ramach Operatu ochrony fauny kręgowców. Ad 2 Uwaga uwzględniona. Zapis dotyczący wprowadzenia ograniczenia prędkości do 50 km/h został usunięty.</p>
18.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 1, Lp. 48, str. 17-18, kolumna „Sposób eliminacji...”; Uwaga: Zapis „2) Usuwanie pojawiającego się świerka” usunąć. Świerk jest w regresie i na tyle sporadycznie występuje na obszarze BbPN, że nie powinien stanowić żadnego zagrożenia, tym bardziej, że jest gat. rodzimym.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zapis dotyczy wymogów kształtowania drzewostanów i podszytu w siedliskach 9110 i 91T0, które to stanowią znikomy udział w Parku, zarówno powierzchniowy, jak i pod względem liczby płatów.</p>
19.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 1, Lp. 49, str. 18, kolumna „Sposób eliminacji...”; Uwaga: Proponuję dodać „4) Wykonywanie odnowień poprzez inicjowanie i wspieranie odnowienia naturalnego z możliwością odnowienia siewem lub sadzeniem rodzimych gatunków drzew i krzewów z późniejszą ich pielęgnacją i ochroną, zgodnie z obowiązującą Ustawą o lasach.”.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zapis dotyczy wyłącznie lasów prywatnych, w ochronie czynnej i ścisłej nie prowadzi się cięć rębnych, nie ma zatem czego odnawiać. Sposobem eliminacji tego zagrożenia jest uzgadnianie UPUL z administracją Parku. Zakres szczegółowy prac odnowieniowych będzie przedmiotem tegoż uzgodnienia.</p>
20.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 1, Lp. 63-65, str. 21; Uwaga: Nie bardzo wiadomo do kogo kierowane są owe postulaty.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zapisy dotyczące walorów krajobrazowych należy kierować głównie do jednostek opracowujących i uchwalających dokumenty planistyczne, do których ustalenia wskazano w Załączniku nr 12.</p>

21.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 2, Lp. 3, str. 23-23, kolumna „Sposób eliminacji...”; Uwagi: 1) Do „1) Ograniczenie...” dodać kunę leśną i domową oraz tchórza. 2) Do „2) Bezwzględna...” dodać jenota i szakala złocistego.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zagrożenia od tych gatunków nie zostały zidentyfikowane w ramach prac nad Operatem ochrony fauny kręgowców w zakresie awifauny.</p>
22.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 2, Lp. 8, str. 24-25, kolumna „Sposób eliminacji...”; Uwaga: Proponuję dodać „4) Wykorzystywać kontrolowane wypalanie przy zamrzniętej glebie i pokrywie śnieżnej”.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Dyskusja dotycząca kontrolowanego wypalania miała miejsce podczas posiedzenia Rady Naukowej BbPN 30 sierpnia 2023 r. Członkowie RN BbPN opowiedzieli się za uwzględnieniem kontrolowanego wypalania, jako eksperymentu, w badaniach naukowych. Zapis został zawarty w Operacie syntezy.</p>
23.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 2, Lp. 10, 11, str. 25-26, kolumna „Zasoby przyrodnicze...”; Uwaga: Zarówno populacja wilka szarego jak i żurawia w Polsce i Europie na tyle się dobrze rozwijają w obecnych warunkach, że nie powinny wymagać dodatkowej ochrony... Proponuję usunąć oba gatunki z tych podpunktów.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Pomimo, że oba gatunki znacznie zwiększyły liczebności populacji i obecnie znajdują się w kategorii zagrożenia LC (najmniejszej troski), to takie oddziaływania negatywne zostały zidentyfikowane w obszarze Parku. Warto zauważyć, że jest to zagrożenie potencjalne i odnosi się do gatunków, które poprawiły swój stan liczebności dopiero w ostatnim dwudziestoleciu.</p>
24.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 2, Lp. 14, 19, str. 26, 27, kolumna „Sposób eliminacji...”;</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Dyskusja dotycząca kontrolowanego wypalania miała miejsce podczas posiedzenia Rady Naukowej BbPN 30 sierpnia 2023 r. Członkowie RN BbPN opowiedzieli się za uwzględnieniem</p>

	Uwaga: Proponuję w tych dwóch punktach dodanie kontrolowanego wypalania.		kontrolowanego wypalania, jako eksperymentu, w badaniach naukowych. Zapis został zawarty w Operacie syntezy.
25.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 2, Lp. 20, str. 27, kolumna „Sposób eliminacji...”; Uwaga: Proponuję zapis o pozostawieniu części drzew z uwagi na nie dopuszczanie do zjawisk gradacyjnych.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Zapis w kolumnie „Sposób eliminacji”: <i>„Pozostawianie drzew usychających i martwych, zarówno gatunków liściastych, jak i iglastych (w tym również świerka).”</i> Eliminacja zagrożenia związana jest z poprawą stanu ochrony mopka (schronienia letnie) oraz ptaków żerujących na posuszu.
26.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 2, Lp. 22, str. 28, kolumna „Sposób eliminacji...”; Uwaga: Czy zapis „2) Zakaz wypuszczania...” dotyczy bażantów czy cietrzewi?	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Zakaz dotyczy innych gatunków niż cietrzew, zgodnie z innymi metodami ograniczania zaniku populacji cietrzewia: <i>„Reintrodukcja ptaków pochodzących z hodowli lub populacji naturalnych”.</i>
27.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 2, Lp. 23, str. 28, kolumna „Sposób eliminacji...”; Uwaga: Nie wiadomo do kogo jest kierowany postulat „Przywrócenie wypasu”. Bez konkretnych zachęt finansowych nikt się nie podejmie takiego zadania.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Plan ochrony nie jest narzędziem do wskazywania finansowania działań ochronnych. W rozdziale 4 wskazano metody eliminowania lub mitygowania zidentyfikowanych zagrożeń aktualnych i potencjalnych.
28.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 2, Lp. 34, str. 30, kolumna „Sposób eliminacji...”; Uwaga: O ile mi wiadomo taki dokument jak plan ochrony raczej nie powinien zawierać tak twardej i jednoznacznych zakazów. Może warto się zastanowić nad przereklamowaniem.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. W rozdziale 4 podane są jedynie metody ograniczające zidentyfikowane zagrożenia. To nie jest działanie zakazowe. Plan ochrony parku narodowego znacznie różni się od planu ochrony obszaru Natura 2000, w którym to bezpośrednie zakazy nie powinny zaistnieć.

29.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 3, Lp. 3, str. 32-33, kolumna „Sposób eliminacji...”; Uwaga: Zapis „1) Ograniczenie stosowania...” jest nieprecyzyjny (ani w ujęciu ilościowym, ani obszarowym) i spowoduje niepotrzebne kolejne napięcie społeczne z miejscową ludnością (zapewne również zostanie zakwestionowany przez Gminy). Proponuję usunąć lub co najmniej przerehabilitować.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. W rozdziale 4 podane są jedynie metody ograniczające zidentyfikowane zagrożenia. To nie jest działanie zakazowe, a raczej edukacyjne. W dalszej części wskazane są bardziej szczegółowe rozwiązania w zakresie ograniczania eutrofizacji wód.</p>
30.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 3, Lp. 14-15, str. 35, kolumna „Sposób eliminacji...”; Uwaga: Zapis „Ograniczenie zabudowy terenów otwartych wokół parku” jest po pierwsze nieprecyzyjny, a po drugie sędzę, że nieuprawniony. Wskazuje to na występowanie przeciwko uzyskiwaniu energii z OZE. Jeśli już to można spróbować wskazać bardzo konkretne obszary. Punkty te kolidują ponadto z zapisami pkt 24, gdzie jest mowa o „promowaniu przyjaznych środowisku źródeł energii oraz efektywności energetycznej (m.in. termomodernizacji budynków, stosowania paliw dobrej jakości czy korzystania z odnawialnych źródeł energii”.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo. W ramach promowania OZE usunięto zapisy z punktu 14 odnośnie produkcji energii słonecznej – te oddziaływanie w obecnej skali nie wpływa istotnie na populacje ptaków. W przypadku „Produkcja energii wiatrowej” (pkt 15) zapisy pozostawiono, ponieważ są zasadne. Odnoszą się do zmniejszania siedlisk awifauny oraz do problemu bezpośredniej śmiertelności związanej z zespolonymi siłowniami wiatrowymi.</p>
31.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 3, Lp. 16-17, str. 35, kolumna „Sposób eliminacji...”; Uwaga: Proponuję dodać kontrolowane wypalanie, jeśli będzie uwzględniona taka możliwość.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Dyskusja dotycząca kontrolowanego wypalania miała miejsce podczas posiedzenia Rady Naukowej BbPN 30 sierpnia 2023 r. Członkowie RN BbPN opowiedzieli się za uwzględnieniem kontrolowanego wypalania, jako eksperymentu, w badaniach naukowych. Zapis został zawarty w Operacie syntezy.</p>

32.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 3, Lp. 20, str. 36, kolumna „Sposób eliminacji...”; Uwaga: Niezrozumiały jest zapis „1) Zabezpieczenie linii energetycznych”. W jaki sposób?</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo. Załącznik nr 4 został przeredagowany. W odniesieniu do sposobu eliminacji zagrożenia D02.01.01 Napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne wprowadzono następujące zapisy: 1) <i>Zabezpieczenie linii elektrycznych.</i>; 2) <i>Przeniesienie gniazd o niekorzystnej lokalizacji na platformy gniazdowe.</i>; 3) <i>Przebudowa sieci energetycznych i telefonicznych na kable podziemne.</i> Ad 1 Związane jest liniami elektroenergetycznymi wysokiego napięcia (które powodują śmiertelność głównie na skutek kolizji bezpośrednich), i dotyczy metod znanych w kraju i w Europie. Przykładem BAT w tym zakresie jest budowa linii elektroenergetycznej 400kV na odcinku Narew-Ostrołęka i Ostrołęka-Ełk, gdzie doposażono kable w znaczniki.</p>
33.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 3, Lp. 22, str. 36, kolumna „Zasoby przyrodnicze...”; Uwaga: Zagrożenie dotyczy nie tylko ptaków, ale i ssaków, co pokazał ASF u dzików, potencjalnie CDW u jeleniowatych. Bioasekuracja powinna dotyczyć nie tylko hodowców drobiu, ale również bydła i trzody chlewnej.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Projekt Planu ochrony opracowano na podstawie operatów szczegółowych, a zagrożenie to zostało wskazane jedynie w Operacie ochrony kręgowców w zakresie awifauny. Niemniej, z całą pewnością potrzeba bioasekuracji. Powinna dotyczyć hodowli o dużej obsadzie bydła i trzody chlewnej, tej drugiej obecnie nie ma w otoczeniu Parku.</p>
34.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 3, Lp. 33, str. 38, kolumna „Sposób eliminacji...”;</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Załącznik nr 4 został przeredagowany. Zagrożenie odnoszące się do przedpól widokowych zapisano jedynie w pkt 1, Lp. 42.</p>

	Uwaga: To tworzenie kolejnych zakazów, które mogą być trudne w realizacji.		
35.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4, pkt 4, Lp. 1-2, str. 40; Uwaga: Autostrady i linie kolejowe są również zagrożeniem dla ssaków, nie tylko ptaków, jednak zapis o zakazie może być trudny w realizacji.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga uwzględniona. Kwestie zakazu zabudowy przedpól widokowych i ograniczania zasięgu panoram widokowych zostały przeniesione do Rozdziału 12 – niemniej są to kwestie bardzo istotne w kontekście ochrony szeroko rozumianego krajobrazu.
36.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 4; Uwagi: Wiele zagrożeń powtarza się w kolejnych wierszach i nie są ułożone w logicznej kolejności. Należy scalić analogiczne zagrożenia i ustawić je od najważniejszych aż do tych najmniej istotnych. Moim zdaniem na pierwszym miejscu powinno znaleźć się zagrożenie związane z odwodnieniem siedlisk zależnych od wód, a na drugim zarastanie ekosystemów nieleśnych trzciną, krzewami i drzewami.	Towarzystwo Biebrzańskie 15.10.2023	Uwaga uwzględniona. Załącznik nr 4 został przeformatowany i przeredagowany. Wszystkie zagrożenia pogrupowano, a powtarzające się – połączono.
37.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 5, pkt 1, ppkt 1, lit 1, str. 2; Wniosek o dopisanie by w razie potrzeby wykonywać uzupełnienia składu gatunkowego o młode pokolenie pożądaných dla siedliska gatunków drzew (Db, Gb, Lp, Kl, Wz) poprzez siew lub sadzenie wraz z pielęgnacją i ochroną.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z założeniem ekosystemy leśne, stanowiące własność Parku lub Skarbu Państwa w zarządzie BbPN, powinny być kształtowane poprzez procesy naturalne. Jednocześnie trudno doszukać się wskazań w tym zakresie w Operacie ochrony ekosystemów leśnych. Odmienną kwestią jest problematyka odnowień lasu na gruntach prywatnych w ochronie krajobrazowej. Te kwestie będą uzgadniane w ramach UPUL.
38.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga uwzględniona. Zapis dotyczący bazy pokarmowej usunięto. Obecnie jest:

	Załącznik nr 5, pkt 1, ppkt 3, lit. u, str. 5; Uwaga: Wilk już nie jest gatunkiem specjalnej troski w Europie i w związku z tym nie powinno się wskazywać dla niego jakichkolwiek działań ochronnych. Poza tym niezrozumiałe jest stwierdzenie „zapewnienie odpowiedniej dostępności pokarmu w obszarze”. W jaki sposób, bo chyba nie poprzez wykładanie mięsa? Moim zdaniem dla tego gatunku powinien być wskazany jedynie monitoring rozwoju populacji.	11.10.2023	„u) 1352 ² wilk (<i>Canis lupus</i>) – utrzymanie stanu populacji gatunku; poprawa zachowania siedlisk leśnych; obniżenie ryzyka kolizji na drogach poprzez utrzymanie odpowiednio niskiego zagęszczenia dróg; utrzymanie odpowiedniej drożności korytarzy migracyjnych.”
39.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 5, pkt 1, ppkt 3, lit. w, str. 5; Uwaga: Bóbr jest gatunkiem kluczowym dla BbPN i niezwykle cennym z uwagi na potrzeby i możliwości realizacji naturalnej retencji wodnej. Niestety bobry są przysmakiem wilków, co należałoby w tym miejscu uwypuklić. Jeżeli chcemy polepszyć w naturalny sposób uwilgotnienie terenów biebrzańskich konieczne jest ograniczenie presji wilków na populację bobrów. Trudne do realizacji, aczkolwiek nie niemożliwe i myślę, że ten problem należy pokazywać i nie udawać że go nie ma.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga uwzględniona częściowo. Interakcje międzygatunkowe zawsze będą przedmiotem zainteresowania różnych grup interesu. W Operacji syntezy zapisano potrzebę monitoringu w przedmiotowym zakresie.
40.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 5, pkt 2, ppkt 9, str. 7; Uwaga: Wskazuje się tu, że eliminacja gatunków inwazyjnych jest priorytetem, więc we wszystkich innych miejscach projektu planu ochrony powinno się zachować takie same wskazania.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga zasadna i uwzględniona w pozostałych częściach dokumentu. Usunięto jedynie zapisy w tym zakresie w ochronie ścisłej, zgodnie z konsultacjami społecznymi z Radą Naukową BbPN.
41.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 6, pkt 1, str. 1-22, kolumna „Cel ochrony”; Uwagi: 1) Wszystkie cele określono na zasadzie FV, U1 lub U2 ale co to oznacza nie wskazano.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – Departament Zarządzania Zasobami Przyrody 04.10.2023 DZP-WP.6321.7.2023.AL	Ad 1 Uwaga uwzględniona. Dodano przypisy dolne eksplikujące akronimy. Ad 2 Uwaga uwzględniona. Uwaga niezasadna, we wszystkich przypadkach wskazano docelową powierzchnię siedliska. Przykładowo – Lp. 1: „Utrzymanie lub poprawa stanu

	<p>2) Brak celu odnoszącego się do powierzchni siedliska przyrodniczego.</p> <p>3) Poszczególne cele wymienione w niniejszej komórce tabeli powinny być podzielone tak aby było wiadomo, których parametrów dotyczą.</p> <p>4) Duże zróżnicowanie w jakości i ilości formułowanych celów - cele powinny być określane dla poszczególnych parametrów wskaźników wynikających z PMS - dla większości siedlisk określono tylko pojedyncze cele nie odnoszące się do poszczególnych parametrów i wskaźników.</p>		<p><i>zachowania siedliska określonego według wskaźników metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska, w tym zachowanie siedliska przyrodniczego na powierzchni nie mniejszej niż 22,80 ha.</i></p> <p>Ad 3 Uwaga nieuwzględniona. Starano się odnieść do wszystkich parametrów i wskaźników, niemniej jest to zadanie niezwykle trudne na podstawię zgromadzonego materiału. Podział na dodatkowe wiersze jest możliwy, niemniej na podstawie posiadanego materiału nie jest możliwe odniesienie się do wszystkich elementów wskazanych w kolumnie poprzedzającej. W niektórych przypadkach możliwe jest odniesienie się do stanu ogólnego.</p> <p>Ad 4 Uwaga nieuwzględniona. Nie we wszystkich przypadkach istniała możliwość odniesienia celu do konkretnego wskaźnika. Wynikało to z braku takich informacji w poszczególnych Operatach szczegółowych projektu Planu ochrony BbPN.</p>
42.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 6, pkt 2, str. 22-27, kolumna „Cel ochrony”; Uwagi:</p> <p>1) Wszystkie cele określono na zasadzie FV, U1 lub U2 ale co to oznacza nie wskazano.</p> <p>2) Nie określono celu odnośnie powierzchni siedliska gatunku.</p> <p>3) Duże zróżnicowanie w jakości i ilości formułowanych celów - cele powinny być określane dla poszczególnych parametrów wskaźników wynikających z PMS - dla większości gatunków</p>	<p>Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – Departament Zarządzania Zasobami Przyrody 04.10.2023 DZP-WP.6321.7.2023.AL</p>	<p>Ad 1 Uwaga uwzględniona. Dodano eksplikację akronimów w formie przypisu dolnego w całej dokumentacji.</p> <p>Ad 2 Uwaga uwzględniona. W odniesieniu do gatunków roślin zadanie to jest niezwykle trudne – wiele stanowisk opisano przestrzennie jako zerowymiarowe, czyli punktowe. Jednak na podstawie zgromadzonych materiałów aproksymowano powierzchnie minimalne siedlisk gatunków.</p>

	określono tylko pojedyncze cele nie odnoszące się do poszczególnych parametrów i wskaźników. 4) Nie określono celów dla wielkości populacji gatunków i powierzchni ich siedlisk.		Dane zostały uzupełnione we wskazanej części Rozdziału 6. Ad 3 Uwaga nieuwzględniona. Nie we wszystkich przypadkach istniała możliwość odniesienia celu do konkretnego wskaźnika. Wynikało to z braku takich informacji w poszczególnych Operatach szczegółowych projektu Planu ochrony BbPN. Ad 2 Uwaga uwzględniona. Cele w zakresie powierzchni siedlisk gatunków zostały uzupełnione (cele dla wielkości populacji gatunków były wskazane w przekazanej do konsultacji społecznych dokumentacji).
43.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 6, pkt 3, str. 28-43, kolumna „Cel ochrony”; Uwaga: Wszystkie cele określono na zasadzie FV, U1 lub U2 ale co to oznacza nie wskazano.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – Departament Zarządzania Zasobami Przyrody 04.10.2023 DZP-WP.6321.7.2023.AL	Uwaga uwzględniona. Wyjaśniono w formie przypisu.
44.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 6, pkt 4, str. 43-46, kolumna „Wskaźnik właściwego stanu ochrony gatunku”; Uwaga: Pomiędzy niniejszymi wskaźnikami są znaczne różnice (nawet kilkukrotne) w porównaniu z Załącznikiem 1 gdzie w części 2) gatunki roślin i zwierząt występujące na obszarze Parku, wymagające ochrony w ramach obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy podano liczebności poszczególnych gatunków w Biebrzańskim Parku Narodowym.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – Departament Zarządzania Zasobami Przyrody 04.10.2023 DZP-WP.6321.7.2023.AL	Uwaga nieuwzględniona. Różnice wynikają z faktu, że w Załączniku nr 1 podano liczebność poszczególnych gatunków roślin i zwierząt występujących na obszarze Parku, natomiast w Załączniku nr 6 – liczebność wystarczającą do stwierdzenia właściwego stanu ochrony gatunku.
45.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga uwzględniona częściowo. Interakcje międzygatunkowe zawsze będą przedmiotem zainteresowania stron. W

	Załącznik nr 6, pkt 3, Lp. 20-21, str. 40-41, kolumna „Wskaźnik właściwego...”; Uwaga: Wilk – utrzymanie stanu populacji to założenie mało realne...aktualny stan populacji wilka zagraża realnie na obszarze BbPN stabilności populacji łosia, rysia i bobra. Konieczne jest zbadanie interakcji międzygatunkowych.	11.10.2023	Operacje syntezy zapisano potrzebę monitoringu w przedmiotowym zakresie.
46.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, pkt 1, 2, 3, str. 1-2; Uwaga: To są raczej cele działań, a nie same działania.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – Departament Zarządzania Zasobami Przyrody 04.10.2023 DZP-WP.6321.7.2023.AL	Uwaga nieuwzględniona. Zapisy w punktach 1, 2 i 3, odnoszące się odpowiednio do działań w ochronie ścisłej, czynnej i krajobrazowej, zawierają grupy tematyczne przewidzianych działań, z określeniem ich ogólnego zakresu w poszczególnych obszarach. Działania szczegółowe są opisane w cz. II rozdziału – Rodzaj, zakres i lokalizacja...
47.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 3, Lp. 6.23, str. 84; Wniosek o usunięcie w całości zapisu zamieszczonego w Lp. 6.23.	Ośrodek Agroturystyczny DOLINA BIEBRZY 04.10.2023	Uwaga uwzględniona częściowo. Ruch turystyczny na szlakach wodnych w okresie obowiązywania Planu odbywać się będzie na dotychczasowo obowiązujących zasadach, tj. zgodnie z zasadami określonymi w Zarządzeniu nr 14/2022 Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego z dnia 21 czerwca 2022 r. w sprawie sposobów udostępniania obszarów Biebrzańskiego Parku Narodowego w celach turystycznych i rekreacyjnych.
48.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 2, ppkt 2, Lp. 19, str. 376-377; Wniosek o usunięcie w całości zapisu zamieszczonego w Lp. 19.	Ośrodek Agroturystyczny DOLINA BIEBRZY 04.10.2023	Uwaga uwzględniona. Zapis został przeredagowany: <i>Ograniczenie płoszenia ptaków wodno-błotnych w okresie lęgowym oraz tworzenia się koncentracji w trakcie migracji wiosennej. Zakaz czasowy udostępniania szlaków wodnych Parku do celów turystycznych. 1) Udostępnianie szlaków wodnych Parku zgodne z obowiązującym zarządzeniem Dyrektora</i>

			<i>Parku w sprawie sposobów udostępniania obszarów Biebrzańskiego Parku Narodowego w celach turystycznych i rekreacyjnych. 2) Warunki udostępniania mają zastosowanie przez cały okres obowiązywania Planu ochrony.</i>
49.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 3, Lp. 6.23, str. 84; Wniosek o usunięcie w całości zapisu zamieszczonego w Lp. 6.23.	Biebrzańska Rada Turystyczna 05.10.2023	Uwaga uwzględniona. Ruch turystyczny na szlakach wodnych w okresie obowiązywania Planu odbywać się będzie na dotychczasowo obowiązujących zasadach, tj. zgodnie z zasadami określonymi w Zarządzeniu nr 14/2022 Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego z dnia 21 czerwca 2022 r. w sprawie sposobów udostępniania obszarów Biebrzańskiego Parku Narodowego w celach turystycznych i rekreacyjnych.
50.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 2, ppkt 2, Lp. 19, str. 376-377; Wniosek o usunięcie w całości zapisu zamieszczonego w Lp. 19.	Biebrzańska Rada Turystyczna 05.10.2023	Uwaga uwzględniona. Zapis został przeredagowany: <i>Ograniczenie płoszenia ptaków wodno-błotnych w okresie lęgowym oraz tworzenia się koncentracji w trakcie migracji wiosennej. Zakaz czasowy udostępniania szlaków wodnych Parku do celów turystycznych. 1) Udostępnianie szlaków wodnych Parku zgodne z obowiązującym zarządzeniem Dyrektora Parku w sprawie sposobów udostępniania obszarów Biebrzańskiego Parku Narodowego w celach turystycznych i rekreacyjnych. 2) Warunki udostępniania mają zastosowanie przez cały okres obowiązywania Planu ochrony.</i>
51.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;	Zenon Angielczyk, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga uwzględniona. Dopisano w ochronie czynnej i krajobrazowej: 2) <i>Działania wykonywane</i>

	Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 6.12, str. 37, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: Należy mieć na uwadze, że ograniczanie populacji bażanta przez cały rok ma znamiona działań nieetycznych. Gatunek ten ma swój okres ochronny, co powinno być przestrzegane w szczególności w strefie poza granicami parku.	13.10.2023	<i>przez cały rok, z uwzględnieniem obowiązującego okresu ochronnego podczas eliminacji poza obszarem Parku.</i>
52.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. I, pkt 1, ppkt 1, str. 1; Uwaga: Po słowie „pożarów” dodać słowo „i gradacji”. Mimo ochrony ścisłej nie można dopuścić do destabilizacji ekosystemu i jego otoczenia.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Działanie nie zostało zaproponowane w Operacie szczegółowym i byłoby sprzeczne z wymogami z innych operatów.
53.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. I, pkt 2, ppkt 11, 12, str. 1; Uwaga: Proponuję dodać „oraz kontrolowane wypalanie”.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie ze stanowiskiem Rady Naukowej BbPN kontrolowane wypalanie zostało wprowadzone do Operatu syntezy jako badanie naukowe.
54.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 1, Lp. 1.1, str. 2, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: W zapisie „3) Pozostawianie...” dodać „...za wyjątkiem potrzeby usuwania związanego z bezpieczeństwem pożarowym”.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Działanie nie zostało zaproponowane w Operacie szczegółowym i byłoby sprzeczne z wymogami z innych operatów.
55.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 1, Lp. 1.3, str. 3, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: Do działań p-poż. należałoby dodać usuwanie nadmiaru materiału palnego w postaci drewna i gałęzi w pobliżu dróg i innych miejsc użytku publicznego.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Działanie nie zostało zaproponowane w operacie szczegółowym i byłoby sprzeczne z wymogami z innych operatów.

56.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 1, Lp. 1.6, str. 3, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: Skoro pisze się o zniszczeniu usuwanych roślin inwazyjnych należy określić sposób tego zniszczenia, np. „poprzez spalanie”.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Działanie usunięte – nie dotyczy tego punktu.
57.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 1, Lp. 2; Uwaga: Należy dodać usuwanie gatunku inwazyjnego jakim jest klon jesionolistny <i>Acer negundo</i> , który zaczyna być spotykany nawet w głębi lasów na obszarze BbPN.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Działanie usunięte – nie dotyczy tego punktu.
58.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 1, Lp. 2.6, str. 5; Uwaga: Należy dodać jenota.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Działanie usunięte – nie dotyczy tego punktu.
59.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 1, Lp. 2.11, str. 7; Uwaga: Należy dodać potrzebę redukcji również kun i tchórza. Warty przeanalizowania byłby również problem zdziczałych kotów na obszarze BbPN, gdzie priorytetem jest przecież ochrona ptaków, które potrafią dziesiątkować.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Działanie usunięte – nie dotyczy tego punktu.
60.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 1.7, str. 8, kolumna „Lokalizacja”;	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga uwzględniona. Główne ciekii wymieniono w cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 1.7: <i>Kanał Woźnawiejski, Jastrzębianka, Lebidzianka, Kanał Augustowski, Brzozówka, Kopytkówka, Jegrznia, Dopływ spod Borawskich, Dybła, Kanał Pieńczykowski, Kanał spod Stoczka,</i>

	Uwaga: Konieczne jest sporządzenie wykazu takich cieków. Zapis ponadto będzie trudny do wyegzekwowania, bo kto miałby to kontrolować.		<i>Cetna, Wissa, Kosódka, Rów Kacapski, Dopływ spod Mścich, Klimaszewnica, Kanał Rudzki, Elk, Kanał Kapicki, Netta, Jaziewianka, Dopływ spod Jamin, Głęboczynna, Dopływ spod Kiersnówki, Horodnianka, Małowista, Kamienna, Dopływ spod Nowego Lipska, Kropiwna, Sidra, Dopływ spod m. Końce, Niedźwiedzica, Biebrza.</i>
61.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 2.1, str. 8-9, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: W zapisie „3) Pozostawienie ściętej biomasy...” dodać „za wyjątkiem sytuacji związanych z zachowaniem bezpieczeństwa pożarowego”.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Działanie zostało uzgodnione w operacie OOEL.
62.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 2.2, str. 9, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: Proponuję dodać w zapisie „1) Regulowanie...”, „wykonywanie niezbędnych zabiegów pielęgnacyjnych i ochronnych mających na celu utrzymanie pożądanego młodego pokolenia”.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Działanie zgodne z zaproponowanym zapisem w operacie OOEL.
63.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 2.4, str. 9; Uwaga: Należałoby wskazać o jakie gatunki chodzi.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Ogólny zapis jest uniwersalny i uwzględnia zmiany, które będą zachodzić w przyszłości.
64.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Nie ma potrzeby doprecyzowywania i zarazem ograniczania sposobów niszczenia usuniętej roślinności.

	Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 2.8, str. 10, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: Należy dookreślić sposób zniszczenia, np. „poprzez spalanie”.		
65.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 3.13, 4.2, 4.33, 6.20, str. 17-18, 28-29, 45, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: Rozważyć dopuszczenie kontrolowanego wypalania w okresie zimowym przy zamrożonej glebie i pokrywie śnieżnej.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Rozważono i wskazano jako prace badawcze w Operacji syntezy.
66.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 4.12, str. 23, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: Usuwanie zwartych płatów konwalii jest chyba przesadą. Wnioskuje o wykreślenie zapisu.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Zapis pochodzi z uzgodnionego operatu szczegółowego – dotyczy konkretnego oddziaływania na płat siedliska przyrodniczego i stanowiska gatunków roślin, w tym wypadku także sasanki otwartej.
67.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 4.14, str. 23, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: Należy dookreślić w jaki sposób ma nastąpić utylizacja usuwanego mchu.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Zapis ogólny daje możliwość zastosowania BAT – najlepszych możliwych technik.
68.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 6.4, str. 32, kolumna „Rodzaj działania ochronnego”; Uwaga: Populacja wilka, określana wcześniej na FV, jest na tyle w dobrej kondycji że nie potrzebuje jakichkolwiek działań ochronnych. Wnioskuje o usunięcie tego gatunku z zapisu w tym punkcie.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Zapisy nie odnoszą się do interakcji międzygatunkowych, a raczej do bezpieczeństwa zwierząt i podróży.

69.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 6.7, str. 33, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: Należy rozważyć wskazanie ewentualnej zachęty finansowej, gdyż w innej sytuacji jest to mało realne.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Plan ochrony naświetla jedynie cel, a nie źródła finansowania działań, podano natomiast koszty wynikające z ich realizacji.
70.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 6.8, str. 34-35, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: Do drapieżników zagrażających populacji ptaków należy dopisać kuny i tchórza. Utrzymanie ogrodzeń elektrycznych wymaga praktycznie codziennego przeglądu jego stanu i częstego wykaszania traw pod liniami, co należy odpowiednio planować w kosztach.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Lokalizacja odnosi się do obszarów bezleśnych basenu dolnego – nie zidentyfikowano tych gatunków na tym terenie. Koszty nadzoru sprawności urządzeń elektrycznych uwzględniono .
71.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 6.11, str. 37, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: Do zapisu „3) Zarówno przed rozpoczęciem...” do potrzeby redukcji drapieżników należy dopisać kuny, wizona amerykańskiego, tchórza oraz borsuka.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Brak interakcji we wskazanym obszarze działań – basen środkowy.
72.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 6.12, str. 37, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: Konieczne jest wskazanie sposobu eliminacji bażanta (czy to ma być odstrzał?). Jednocześnie pragnę zaznaczyć że eliminowanie przez cały rok jest nieetyczne w okresie wychowu młodych i niezgodne z obowiązującym prawem łowieckim skoro obszar ma obejmować również tereny poza BbPN (do 1km?).	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga uwzględniona. Dopisano w ochronie czynnej i krajobrazowej: 2) <i>Działania wykonywane przez cały rok, z uwzględnieniem obowiązującego okresu ochronnego podczas eliminacji poza obszarem Parku.</i>

73.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 6.13, str. 38, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: Do zapisu „1) Odstrzał redukcyjny...” dopisać kuny, tchórze i borsuka. Należałoby wskazać również opracowanie zachęty finansowej dla realizacji tego zadania. Koniecznym się wydaje również inwentaryzacja lisa na potrzeby określenia redukcji skoro bezpieczny stan określono na 2 lisy/1000 ha, czyli do około 120 lisów na całym obszarze BbPN.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Główne zagrożenia dla wskazanych gatunków ptaków znalazły swoje odzwierciedlenie w Operacie szczegółowym dotyczącym awifauny.</p>
74.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 6.15, str. 38, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: Dopisać stosowanie pułapek żywołownych i uśmiercanie schwytych osobników.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Podczas posiedzenia Rady Naukowej 18 października 2023 roku podjęto decyzję o pozostawieniu zapisów dotyczących zabezpieczenia gniazd w okresie lęgów oraz odstraszania kuny leśnej przy użyciu preparatów.</p>
75.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 6.16, str. 38-39, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: Do „1) Ograniczenie potencjalnego...” dopisać szakala złocistego.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona: <i>Ograniczenie populacji wizona amerykańskiego oraz niedopuszczenie inwazji szopa pracza i szakala złocistego.</i></p>
76.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 3, Lp. 1.4, str. 52, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: Niezbędny co najmniej wykaz cieków, gdyż nie każdy rów będzie ciekami.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Główne ciek wymieniono w cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 1.7: <i>Kanał Woźnawiejski, Jastrzębianka, Lebiezianka, Kanał Augustowski, Brzozówka, Kopytkówka, Jęgrznia, Dopływ spod Borawskich, Dybła, Kanał Pieńczykowski, Kanał spod Stoczka, Cetna, Wissa, Kosódka, Rów Kacapski, Dopływ spod Mścich, Klimaszewnica, Kanał Rudzki, Etłk, Kanał Kapicki, Netta,</i></p>

			<i>Jaziewianka, Dopływ spod Jamin, Głęboczyzna, Dopływ spod Kiersnówki, Horodnianka, Małowista, Kamienna, Dopływ spod Nowego Lipska, Kropiwna, Sidra, Dopływ spod m. Końce, Niedźwiedzica, Biebrza.</i>
77.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 3, Lp. 2.1, str. 53, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: W obszarze ochrony krajobrazowej pozostawianie ściętej biomasy nie powinno być obligatoryjne...wnioskuję o usunięcie zapisu o pozostawianiu biomasy.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga uwzględniona. Zapis usunięto.
78.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 3, Lp. 3.1, 3.9, 4.2, str. 53, 55, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: Można rozważyć kwestię kontrolowanego wypalania.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Dyskusja dotycząca kontrolowanego wypalania miała miejsce podczas posiedzenia Rady Naukowej BbPN 30 sierpnia 2023 r. Członkowie RN BbPN opowiedzieli się za uwzględnieniem kontrolowanego wypalania, jako eksperymentu, w badaniach naukowych. Zapis został zawarty w Operacie syntezy.
79.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 3, Lp. 6.13, str. 74, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwaga: W zapisie „1) Eliminowanie wszystkich...” również dodać kuny, tchórze, borsuki.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Główne zagrożenia dla wskazanych gatunków ptaków znalazły swoje odzwierciedlenie w Operacie szczegółowym dotyczącym awifauny. Trudno zredukować wszystkie gatunki teriofauny w parku narodowym.
80.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 2, ppkt 2, Lp. 21;	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Zapis dotyczy obszarów zarządzanych przez Park i jest zasadny.

	<p>Uwaga: Populacja tego gatunku ma się coraz lepiej co potwierdzają obserwacje i badania. W związku z powyższym zupełnie niecelowe jest wprowadzanie jakichkolwiek ograniczeń co do przebywania ludzi i wykonywania prac rolnych oraz wskazywanie obszaru działań. Poza tym kto i w jaki sposób miałyby to sprawdzać i egzekwować?</p>		
81.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 6.18, str. 41, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwagi: 1) Punkt 1) proponujemy zastąpić „Kształtowanie siedliska poprzez użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe na obszarze Parku polegające na ekstensywnym użytkowaniu zarówno powierzchni tokowiska jak również żerowisk i lęgowisk w bezpośrednim jego otoczeniu o promieniu co najmniej 1000 metrów od środka tokowiska (tzw. areał tokowiska). Zabiegami można objąć wybrane nieczynne tokowiska i areały tokowisk notowane w ciągu ostatniej dekady”. 2) Punkt 5) proponujemy zastąpić „Wypas zwierząt gospodarskich – zamiast koszenia bądź uzupełniająco w terminie od 30 maja do 30 listopada (wypas koników polskich dopuszczalny całorocznie), w okresie do 20 lipca wypas przy obsadzie zwierząt od 0,2 do 1 DJP/ha, po dniu 20 lipca przy obsadzie do 2 DJP/ha. Obowiązek wykoszenia niedojadów nie rzadziej niż raz na 2 lata”. 3) Punkt 9) proponujemy zastąpić „Zwiększenie mozaikowości siedliska poprzez wykonywanie koszenia w kilku płatach, których liczba będzie zależna od wielkości działki. Na działkach rolnych powyżej 10 do 50 ha, powierzchnie koszone w co najmniej 3 różnych płatach, a działkach rolnych powyżej 50 ha w co najmniej 4 różnych płatach, rozdzielonych powierzchniami nieskoszonymi o szerokości co najmniej 5 m. Należy dążyć do zachowania zbliżonych wielkości pow. koszonych oraz ich równomiernego rozkładu przestrzennego”.</p>	<p>Natura International Polska 15.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona w punktach 1-3. Uwaga nieuwzględniona w pkt 4 – działania zbyt skomplikowane.</p>

	4) Proponujemy dodać punkt „11) Działanie Lp.14 w zakresie opisanym w punkcie 2b (ręczne koszenie tokowisk) oraz punkcie 9 (zwiększenie mozaikowości siedliska) będzie nadrzędne w przypadku nakładania się go z zasięgiem zadania lp. 13 w obrębie czynnych lub opuszczonych tokowisk dubelta”.		
82.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2; Uwaga: Proponujemy dodanie nowego zadania – „Wyszukiwanie nowych tokowisk dubelta w potencjalnych siedliskach gatunku nie rzadziej niż co 4 lata”. Zadanie to pozwoli na bieżące uzupełnienie wiedzy na temat rozmieszczenia i liczebności dubelta niezbędnej do prawidłowej ochrony gatunku, jak również uzyskania wiarygodnych danych do oszacowania trendu jego populacji w skali Parku jak również Polski. Wyszukiwanie tokowisk powinno być prowadzone zgodnie z metodyką inwentaryzacji i monitoringu dubelta (Korniluk i in. 2016) i obejmować obszar co najmniej 50 powierzchni o wymiarach 1x1 km. Koszt zadania na 20 lat: 5 (liczba inwentaryzacji w trakcie trwania PO) x 50 (liczba pow. 1x1 km) x 900 zł (stawka za dwie kontrole) + 5 (liczba inwentaryzacji w trakcie trwania PO) x 10 000 zł (koordynacja zadania) = 275 000 zł.	Natura International Polska 15.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Działania zostały przyjęte zgodnie z OOFa (ptaki).
83.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 6.17, str. 39; ppkt 3, Lp. 6.17, str. 76; pkt 2, ppkt 2, Lp. 13, str. 368; Uwagi: 1) Zapis 4) prawdopodobnie będzie problematyczny do wykonania, co rodzi ryzyko, że pozostanie martwym. Należy więc albo zamienić „nie może” na „nie powinien”, albo dopuścić wywóz bel/stogów przed rozpoczęciem wegetacji wiosną kolejnego roku (optymalnie po zmrożonym podłożu), a biomasy typu zrębki i resztki krzewów – w dotychczasowych terminach (m .in. ze względu na ryzyko pożarowe po wyschnięciu).	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków 15.10.2023	Ad 1 Uwaga nieuwzględniona. Zapis jest zgodny z OOFa (ptaki). Ad 2 Uwaga uwzględniona częściowo. Błąd pisarski został usunięty. Nie zmieniono obsady zwierząt w terminie od 15 maja do 31 lipca, ponieważ zapis jest zgodny z OOFa (ptaki). Ad 3 Uwaga uwzględniona częściowo. We wszystkich przypadkach wskazanych działań związanych z odkrzaczaniem wprowadzono zapis: <i>Potrzeba usuwania drzew, krzewów lub ich podrostu w siedliskach mokradlowych</i>

	<p>2) Zapis 5) zawiera błąd – brak części po słowie „wraz” – do uzupełnienia/korekty. W terminie od 15 maja do 31 lipca wypas należy ograniczyć do 0,5 DJP/ha, w późniejszym terminie do 1 DJP/ha.</p> <p>3) Zapis 6) – jeżeli po usunięciu drzew i krzewów siedlisko pozostaje w dobrym stanie, można w danym roku zrezygnować z koszenia, a odkrzaczenie potraktować jako wypełnienie wymogów dotyczących koszeń w danym sezonie.</p> <p>4) Zapis 9) – nadrzędne będą zabiegi Lp. 13 (dla wodniczki) za wyjątkiem obszaru w promieniu 100 m od centrum tokowiska dubeltów, gdzie należy realizować działania przewidziane dla tego gatunku (ręczne koszenie i zbiór biomasy) oraz obszaru w buforze 100-1000 m od centrum tokowiska, gdzie należy realizować koszenia wg zaleceń wspólnych dla obu gatunków (opisane powyżej).</p> <p>5) Należy dodać kolejny punkt powielający zapis z Lp. 14 pkt 10).</p>		<p><i>powinna być każdorazowo poprzedzona weryfikacją efektywności działań renaturyzacyjnych w zakresie ich oddziaływania na stabilizowanie sukcesji wtórnej.</i></p> <p>Przy działaniach związanych z odtwarzaniem stosunków wodnych wprowadzono zapis o priorytetowości tych czynności, jak poniżej: <i>Poprawa warunków wodnych doliny Biebrzy poprzez ograniczenie odpływu wód – budowa, konserwacja i zarządzanie budowlami technicznymi – działanie priorytetowe.</i></p> <p>Odnośnie rezygnacji z koszenia – taki zapis mógłby być nadinterpretowany, a ocena „dobrego stanu siedliska” subiektywna. Tym samym nadrzędność odkrzaczania względem ekstensywnego użytkowania kośnego byłaby nagminna.</p> <p>Ad 4 Uwaga nieuwzględniona Zapis jest zgodny z OOFa (ptaki).</p> <p>Ad 5 Uwaga uwzględniona Uzupełniono zapis w Lp. 13: <i>10) Dopuszcza się dodatkowe ustalenia w ramach zabiegów ochronnych na obszarach w zasięgu działań przewidzianych dla wodniczki oraz dubelta w trakcie obowiązywania planu ochrony Parku.</i></p>
84.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków 15.10.2023	<p>Uwaga uwzględniona. Obecnie jest: 3) <i>Odkrzaczanie ręczne lub mechaniczne z wywozem biomasy następnie użytkowanie</i></p>

	Załącznik nr 7, cz. II, pkt 2, ppkt 2, Lp. 16, str. 374, kolumna „Działania ochronne”; Uwaga: W zapisie 3) powinno być „Odkrzaczanie ręczne lub mechaniczne z wywozem biomasy następnie użytkowanie zgodne z wymogami właściwymi dla występujących przedmiotów ochrony”.		<i>zgodne z wymogami właściwymi dla występujących przedmiotów ochrony.</i>
85.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 1; Uwagi: Do listy działań ochronnych na obszarach ochrony ścisłej należy dodać działania związane z ochroną rzadkich i cennych gatunków ptaków (przede wszystkim orlika grubodziobego). Dodatkowo uważam, że działaniem polegającym na montowaniu platform i ochronie stanowisk lęgowych przed drapieżnictwem powinny być objęte również puchacz i bocian czarny.	Towarzystwo Biebrzańskie 15.10.2023	Uwaga uwzględniona w cz. II, pkt 1, ppkt 1, Lp. 2.1-2.3: <i>2.1 Ochrona populacji bociana czarnego, orlika grubodziobego, orlika krzykliwego i puchacza. 2.2. Ochrona populacji lęgowej bociana czarnego, orlika grubodziobego, orlika krzykliwego, puchacza. 2.3. Ochrona populacji orlika grubodziobego w dolinie Biebrzy poprzez zwiększenie sukcesu rozrodczego par „czystych” genetycznie.</i>
86.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2; Uwagi: Po działaniu 2.7 należy dodać działanie „Zwiększanie odporności ekosystemów leśnych z drzewostanami iglastymi sztucznego pochodzenia na presję drzewiastych obcych gatunków inwazyjnych”. Działanie to powinno polegać na promowaniu rodzimych gatunków liściastych drzew poprzez dosadzanie oraz usuwanie drzew iglastych ograniczających ich wzrost i rozwój. Należy je wykonywać poza sezonem lęgowym ptaków w lasach iglastych sztucznego pochodzenia, tj. oddziałach: 328 – 353, 356, 357, 362 – 364, 368 – 370 i 374 – 377.	Towarzystwo Biebrzańskie 15.10.2023	Uwaga uwzględniona w Lp. 2.8. Obecnie jest: <i>Zwiększanie odporności ekosystemów leśnych z drzewostanami iglastymi sztucznego pochodzenia na presję drzewiastych obcych gatunków inwazyjnych.</i> 1) <i>Promowanie rodzimych gatunków liściastych drzew poprzez dosadzanie oraz usuwanie drzew iglastych ograniczających ich wzrost i rozwój.</i> 2) <i>Zadanie wykonywać poza sezonem lęgowym ptaków w lasach iglastych sztucznego pochodzenia, tj. oddziały: 328 – 353, 356, 357, 362 – 364, 368 – 370 i 374 – 377.</i>
87.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp 1.1; Uwagi:	Towarzystwo Biebrzańskie 15.10.2023	Ad 1 Uwaga uwzględniona częściowo. Na przylegającej do ww. działek działce nr 1569 znajduje się budowla hydrotechniczna, której eksploatację i renowację zaplanowano w ramach OOOZ. Należy się spodziewać, że

1) Jednym z działań prowadzących do poprawy stosunków wodnych w Biebrzańskim Parku Narodowym zaplanowanych w omawianym projekcie rozporządzenia jest "budowa przetamowań z torfu / biomasy". Towarzystwo Biebrzańskie jest właścicielem gruntów w basenie dolnym doliny Biebrzy. Są to dwie działki ewidencyjne: nr 1161/1 oraz 1161/2 w obrębie ewidencyjnym Nowa Wieś Bagno Ławki. Przez jedną z nich przebiega rów. W imieniu Towarzystwa Biebrzańskiego zgadzam się, aby nasze działki znalazły się w zasięgu oddziaływania ww. przetamowań, a także na ew. lokalizację takiego przetamowania na naszej działce. Bardzo proszę o zaplanowanie omawianego działania w sposób uwzględniający zgodę Stowarzyszenia.

2) W kompleksie leśnym Brzeziny Ciszewskie zlokalizowana jest sieć rowów, które w okresie większego uwilgotnienia odprowadzają wodę do rowów opaskowych leżących już poza obszarem Parku. Brzeziny Ciszewskie praktycznie w całości należą do Skarbu Państwa, więc należy zaplanować przetamowania lub wręcz załadowanie ww. rowów.

3) Kanał Łęg jest na dość długim odcinku załadowany, jednak wciąż czynna jego ujściowa część wyprowadza wodę z obszaru Parku. Na odcinku, w którym płynie przez południowo-zachodnią część Brzezin Kapickich i grunty będące w całości własnością Skarbu Państwa należy zaplanować wykonanie na nim przetamowań, a nawet jego załadowanie. Jeśli nie pozwala na to status prawny tego ciek, należy dążyć do zmiany tego statusu.

działanie to poprawi uwilgotnienie działek 1161/1 oraz 1161/2. Innych działań na rowach znajdujących się na działce 1569 w pobliżu działek 1161/1 oraz 1161/2 nie zaplanowano ze względu na przebieg rowu przez szereg działek prywatnych, co do których nie ma pewności, czy zostałyby uzyskana zgoda dotycząca zwiększenia ich uwilgotnienia (wymóg art. 394 ust. 2 ustawy Prawo wodne z dn. 17.07.2019 r.).

Ad 2 Uwaga nieuwzględniona.

W warunkach kartowania terenowego prowadzonego w latach 2021 i 2022 nie stwierdzono znaczących oddziaływań tych rowów na stany wód w Brzezinach Ciszewskich. Stany wód tego obszaru są jednymi z najwyższych w BbPN. Stan ten nie wyklucza to jednak podejmowania w przyszłości na tych rowach działań w wyniku udokumentowanego ich oddziaływania negatywnego na zasoby wodne przyległych siedlisk. Działania te należy rozumieć jako propozycje zawarte w szerokim katalogu działań mających na celu budowę możliwych nowych przetamowań na ciekach po porozumieniu z właścicielami gruntów i wód.

Ad 3 Uwaga uwzględniona częściowo.

Kan. Łęg jest osobną JCWP w zarządzie PGW WP. O ile autorom OOWZ znany jest stan operatu, o tyle na ciekach wyróżnionych w ewidencji OOWZ nie proponowano działań technicznych mających na celu spowolnienie odpływu. Działania w kwestiach Kan. Łęg umieszczono w

			szerokim katalogu działań mających na celu budowę możliwych nowych przetamowań na ciekach po porozumieniu z właścicielami gruntów i wód.
88.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7; Uwaga: Wśród zaleceń planu ochrony powinno się znaleźć przeprowadzenie analizy czy drzewostanom w kompleksach leśnych Brzezin Kapickich i Brzezin Ciszewskich w najbliższym czasie grozi rozpad i jak wpłynie to na przedmioty ochrony Parku i biebrzańskich ostoje Natura 2000, wraz z dodatkowymi badaniami, jeśli będzie to konieczne. Jeśli wyniki analizy wykażą konieczność prowadzenia działań ochronnych, plan ochrony powinien zostać zmodyfikowany poprzez ich dodanie.</p> <p>Należy wykonać opracowanie dotyczące lasów na siedliskach podmokłych w Biebrzańskim Parku Narodowym, ze szczególnym uwzględnieniem kompleksów Brzezin Kapickich i Brzezin Ciszewskich. W opracowaniu powinna znaleźć się analiza dotychczasowych zmian zachodzących w tych lasach wykonana na podstawie danych kartograficznych (począwszy od czasów przed II Wojną Światową, dla których dostępne są stosunkowo precyzyjne mapy topograficzne), danych urzędniowych Lasów Państwowych z okresu przed powstaniem BbPN, danych BbPN oraz ewentualnie innych, dostępnych źródeł. Szczególny nacisk należy położyć na opis zmian powierzchni lasów, rębnie wykonywane w Lasach Państwowych, odnowienia oraz ich efekty. Na podstawie tej analizy oraz opisu stanu istniejącego (jak np. wiek, skład gatunkowy drzewostanów, podszytu, runa) należy wykonać prognozę zmian jakie zajdą w ciągu dającej się przewidzieć przyszłości: powierzchnie i lokalizacje obszarów lasów, które wejdą w fazę rozpadu z określeniem przewidywanego czasu, kiedy to nastąpi oraz powierzchnie i lokalizacje lasów o podobnym składzie, które osiągną w tym czasie dojrzałość. Następnie trzeba zbadać walory</p>	Towarzystwo Biebrzańskie 15.10.2023	<p>Uwaga uwzględniona częściowo. Analiza dotycząca drzewostanu w kompleksach leśnych Brzezin Kapickich i Ciszewskich została uwzględniona w Operacie syntezy jako badanie naukowe. Szablon rozporządzenia nie pozwala jednak na zamieszczenie zapisów dotyczących wykonania proponowanego opracowania.</p>

	<p>przyrodnicze (szczególnie uwzględniając przedmioty ochrony obu biebrzańskich obszarów Natura 2000) lasów, które są zagrożone rozpadem, ocenić jak ten rozpad wpłynie na te walory i czy może to zostać zrekompensowane przez dojrzewanie podobnych drzewostanów w innych częściach doliny. Na tej podstawie należy ocenić stopień zagrożenia walorów przyrodniczych, a w szczególności utrzymania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony. Jeśli zagrożenie to okaże się istotne, w opracowaniu powinny zostać również zaproponowane działania ochronne pozwalające im zapobiec, najlepiej w postaci wariantów o różnym stopniu intensywności. W powyższym opracowaniu należy również uwzględnić ewentualny wpływ zmian klimatycznych oraz zmian uwilgotnienia będących efektem prowadzonych i planowanych działań ochronnych. Opracowanie to powinno być podstawą do podjęcia decyzji, co do prowadzenia działań na omawianym obszarze.</p>		
89.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. I, pkt 1; Uwaga: Uważamy że z uwagi na rzadkość występowania orlika grubodziobego Clanga clanga katalog działań ochronnych na obszarach ochrony ścisłej należy rozszerzyć o działania ochronne związane z potrzebami ochrony tego gatunku. Ochrona lęgów i piskląt przed wpływem drapieżnictwa ze strony kuny leśnej a także stabilizacja bazy gniazdowej (budowa sztucznych platform gniazdowych) są niezbędne dla zachowania funkcjonującej na obszarze ostoi populacji. Ponieważ na obszarach tych gniazduje „Above the borders: conservation of Greater Spotted Eagles at breeding and wintering areas, and on its flyway”, akronim GSELIFEAboveBorders również rzadki orlik krzykliwy, którego gniazda często zajmowane są przez orliki grubodziobe, a ocena przez który z gatunków będzie zajmowane gniazdo w nadchodzącym sezonie jest z wyprzedzeniem często niemożliwa, proponujemy do działań związanych z ochroną gniazd przed kuną</p>	<p>Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu 12.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Zapis uwzględniono również w odniesieniu do orlika krzykliwego.</p>

	<p>dołączyć również ten gatunek. Jesteśmy przekonani, że taka punktowa ochrona skierowana na drzewa gniazdowe i najbliższe sąsiedztwo gniazd orlików nie wpłynie negatywnie na ochronę całego obszaru. Wg naszej opinii ochroną taką powinno otoczyć się również inne gatunki ptaków chronionych strefowo, np. bociana czarna, puchacza czy gadożera (jeśli będzie dotyczyć).</p>		
90.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 1, Lp. 2.5, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwagi: 1) Powinno być „2) Zabezpieczenie pni z gniazdami gatunków strefowych za pomocą substancji chemicznych lub naturalnych (pieprz) i kołnierzy ochronnych. Należy również użyć preparatów.....”. Z wieloletniego doświadczenia prowadzonych przez nas działań wynika, że w warunkach terenowych Kotliny Biebrzańskiej sprawdzone, skuteczne działanie uzyskano tylko w przypadku terpentyny i pieprzu a testowany poza Kotliną Biebrzańską hukinol (preparat oparty na zapachu potu człowieka) przy nieumiejętnym stosowaniu może zwabiać drapieżniki i stanowić dodatkowe zagrożenie. Proponujemy też by zapis „czynne gniazda” zastąpić zapisem „gniazda” z uwagi na to, że przed sezonem gniazdowym, wtedy kiedy zabezpieczamy gniazda nie ma jeszcze możliwości stwierdzenia, które z nich będzie zajęte. Istnieje więc potrzeba zabezpieczania wszystkich gniazd. Stosowanie jednoczesne kołnierzy ochronnych wzmacnia ochronę gniazda i często wietrzący z czasem preparat nie stanowi należytej jego ochrony. 2) Należy dodać zapis „eliminacja kuny leśnej na wybranych stanowiskach orlika grubodziobego”. Analogiczne zapisy powinny znaleźć się w odniesieniu do obszarów ochrony czynnej.</p>	<p>Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu 12.10.2023</p>	<p>Ad 1 Uwaga uwzględniona (zob. cz. II, pkt 1, ppkt 1, Lp. 2.2; ppkt 2, Lp. 6.15). Obecnie jest: 1) <i>Ograniczenie potencjalnego drapieżnictwa kuny leśnej.</i> 2) <i>Zabezpieczenie pni z gniazdami gatunków strefowych za pomocą substancji chemicznych lub naturalnych (pieprz) i kołnierzy ochronnych. Należy również użyć preparatów na drzewach, których korony stykają się z drzewem gniazdowym.</i> 3) <i>Działania wykonywane co roku w okresie obowiązywania Planu ochrony.</i> Ad 2 Uwaga nieuwzględniona. Podczas posiedzenia Rady Naukowej 18 października 2023 roku członkowie Rady sprzeciwili się eliminacji inwazyjnych gatunków obcych w obszarach ochrony ścisłej. Uznano, że sformułowanie „eliminacja kuny leśnej” jest zbyt radykalne i podjęto decyzję o pozostawieniu zapisów dotyczących zabezpieczenia gniazd w okresie lęgów oraz odstraszania kuny leśnej przy użyciu preparatów.</p>

91.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 1, Lp. 2.8, kolumna „Sposób wykonania i zakres”; Uwagi: Powinno być „1) Zwiększenie sukcesu lęgowego orlika grubodziobego poprzez wybieranie z gniazd jaj lub piskląt oraz odchowanie słabszych piskląt (grupa Abel) narażonych na zabicie przez silniejsze z nich (grupa Kain) w sztucznych warunkach wolierowych. Zaleca się odchowanie, co najmniej 1 pisklęcia rocznie. Planowany ośrodek powinien spełniać warunki do wychowu w warunkach sztucznych oraz późniejszego wypuszczenia większej liczbie piskląt z grupy Abel, jednocześnie do minimum 6 piskląt z jednego sezonu rozrodczego”. Analogiczne zapisy powinny znaleźć się w odniesieniu do obszarów ochrony czynnej.</p>	<p>Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu 12.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona (zob. cz. II, pkt 1, ppkt 1, Lp. 2.3; ppkt 2, Lp. 6.10).</p>
92.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 8, 9; Uwaga: Wskazujemy na potrzebę monitoringu liczebności populacji łosia i jego behawioru. Jest to gatunek wpływający bezpośrednio na działania z zakresu ochrony lasu, podejmowane w ościennych nadleśnictwach.</p>	<p>Zenon Angielczyk, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 13.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo. Struktura dokumentu planu ochrony uniemożliwia wprowadzenie zapisów dotyczących monitoringu stanu ochrony łosia w Załączniku nr 9, ponieważ rozdział dotyczy jedynie przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000. Uwaga została uwzględniona w Załączniku nr 8, a sposób monitoringu realizacji działań ochronnych w odniesieniu do łosia zamieszczono w Lp. 46.</p>
93.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 8, 9; Uwaga: Brak jest wskazania potrzeby monitoringu populacji łosia, będące przecież jednym z głównych symboli identyfikowanych z BbPN. Ponadto właśnie dolina Biebrzy jest tą kolebką i jedynym miejscem w Polsce gdzie łoś się ostał po II Wojnie Światowej i skąd</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo. Struktura dokumentu planu ochrony uniemożliwia wprowadzenie zapisów dotyczących monitoringu stanu ochrony łosia w Załączniku nr 9, ponieważ rozdział dotyczy jedynie przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000.</p>

	<p>odbudował populację i w związku z tym na pewno zasługuje na jego poważnie traktowanie. W projekcie Planu Ochrony moim zdaniem jest stanowczo za mało powiedziane na temat potrzeb ochrony tego gatunku – symbolu biebrzańskiej krainy, a przecież ma on ogromne znaczenie społeczne, kiedy znaczna część turystów przybywa nad Biebrzę właśnie po to by obserwować łośie.</p>		<p>Uwaga została uwzględniona w Załączniku nr 8, a sposób monitoringu realizacji działań ochronnych w odniesieniu do łośia zamieszczono w Lp. 46.</p>
94.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 9, pkt 2, Lp. 25, str. 12; Uwaga: Odnośnie sposobu monitoringu wodniczki – „Jednokrotna kontrola wszystkich potencjalnych siedlisk gatunku w ramach MPP lub na zlecenie Parku”. W praktyce najczęściej te działania są finansowane ze środków poza budżetem BbPN i MPP, należy zatem dopuścić taką możliwość w tym zapisie.</p>	<p>Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków 15.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Obecnie jest: <i>Jednokrotna kontrola wszystkich potencjalnych siedlisk gatunku w ramach MPP, na zlecenie Parku lub w ramach innego finansowania.</i></p>
95.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 10, pkt 1, str. 1; Uwaga: Zezwolenia na badania naukowe powinno odbywać się na podstawie zgody dyrektora Biebrzańskiego PN zgodnie z art. 15 ust. 24 ustawy o ochronie przyrody.</p>	<p>Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – Departament Zarządzania Zasobami Przyrody 04.10.2023 DZP-WP.6321.7.2023.AL</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zapis w kolumnie nr 3 „Sposoby udostępniania” jest zgodny z art. 15 ust. 24 ustawy o ochronie przyrody. Zezwolenie na badania naukowe odbywa się na podstawie zgody Dyrektora BbPN wyrażonej Zarządzeniem (aktualnie obowiązuje Zarządzenie nr 25/2018 Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie udostępniania BbPN do badań naukowych, monitoringu i zajęć dydaktycznych).</p>
96.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 10, pkt 1, Lp. 1-4, str. 1; Uwaga: O jakie badania naukowe tu chodzi? Czy dotyczy to wszystkich dziedzin nauki?</p>	<p>Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – Departament Zarządzania Zasobami Przyrody 04.10.2023 DZP-WP.6321.7.2023.AL</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z Zarządzeniem nr 25/2018 Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie udostępniania BbPN do badań naukowych, monitoringu i zajęć dydaktycznych nie wyróżnia się poszczególnych grup tematycznych</p>

			prowadzonych badań naukowych, dotyczy więc wszystkich dziedzin nauki.
97.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 10; Uwaga: Chciałbym wskazać problem konieczności uprzątnięcia z terenu pozostałości po przeprowadzonych badaniach naukowych.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Przedmiotowe zagadnienie jest usankcjonowane przepisami prawa wydanymi przez Dyrektora BbPN – aktualnie Zarządzeniem nr 25/2018 Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie udostępniania BbPN do badań naukowych, monitoringu i zajęć dydaktycznych. Wykracza poza ramy rozporządzenia.
98.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 10, pkt. 4, Lp. 12-14, str. 6-8, kolumna „Obszary i miejsca udostępniane”; Uwaga: Do miejsc udostępnionych do zbioru grzybów dodałbym zapis „i jagód”, które są również cenionym lokalnym produktem runa leśnego, a ich zbiór jest elementem tradycji i kultury regionu.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Miejsca udostępniane do zbioru jagód nie zostały wskazane w operatach szczegółowych. Z tego powodu nie wprowadzono ich do projektu planu ochrony BbPN. Kolejnym powodem jest forma prawna udostępniania – odbywa się to w drodze zarządzenia Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego.
99.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 2, ppkt 2.3, str. 2; Wniosek o niewprowadzenie zapisu z uwagi na zmniejszenie wielkości zbioru użytkownikom terenów położonych wzdłuż cieków wodnych.	Zbigniew Mroczkowski 12.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Zapis został przedstawiony na posiedzeniu Rady Naukowej BbPN 26 września 2023 r. oraz poddany dyskusji na posiedzeniu Rady Naukowej BbPN 18 października 2023 r. Nie wyrażono sprzeciwu dotyczącego wprowadzenia zapisu do projektu planu ochrony BbPN. Został przyjęty bez zmian.
100.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 2, ppkt 2.5, str. 2;	Zbigniew Mroczkowski 12.10.2023	Uwaga uwzględniona. Zapis został usunięty.

	Wniosek o niewprowadzenie zapisu z uwagi na ograniczenie swobody w zakresie rozwoju gospodarczego.		
101.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 3, ppkt 3.2, str. 3;</p> <p>Uwaga: Sugerujemy zmianę zapisu na „Modernizacja odcinków dróg w ramach istniejącej zajętości terenu, poza niezbędnymi przypadkami związanymi z poprawą bezpieczeństwa komunikacyjnego i pożarowego”.</p>	<p>Zenon Angielczyk, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku</p> <p>13.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Zapis został przeredagowany (zob. pkt 2, ppkt 3)3.1.).</p> <p>Obecnie jest:</p> <p>2. Na obszarze Parku i otuliny:</p> <p>3) w zakresie zagospodarowania komunikacyjnego:</p> <p>3.1. Preferowanie modernizacji odcinków dróg w ramach istniejącej zajętości terenu, poza niezbędnymi przypadkami związanymi z poprawą bezpieczeństwa komunikacyjnego i pożarowego, z uwzględnieniem potrzeb ochrony przyrody, zarówno pod względem technologii, jak i rozwiązań chroniących środowisko.</p>
102.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 4, ppkt 4.3, str. 3;</p> <p>Uwaga: Przeredagować zapis na „Wykluczenie wprowadzania masztów, anten oraz innych wysokich budowli z wyłączeniem wież widokowych i dostrzegalni p.poż.”.</p>	<p>Zenon Angielczyk, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku</p> <p>13.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>Zapis został przeredagowany zgodnie z ustaleniami z posiedzenia Rady Naukowej 18 października 2023 r, uwzględniono w nim wyłączenie zaproponowane w niniejszej uwadze. Jego obowiązywanie zawężono do granic BbPN (zob. pkt 1, ppkt 4)4.2.).</p> <p>Obecnie jest:</p> <p>1. Na obszarze Parku:</p> <p>4) w zakresie kształtowania infrastruktury technicznej:</p> <p>4.2. Ograniczenie wprowadzania dominant krajobrazowych, w tym: wysokich masztów, anten oraz innych wysokich budowli, z wyłączeniem wież widokowych oraz dostrzegalni przeciwpożarowych</p>

103.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.2, str. 1; Uwaga: Zapis zbyt radykalny, zwłaszcza że miałby dotyczyć również otuliny (która jest większa powierzchniowo niż sam Park), gdyż są niekiedy sytuacje, które trudno przewidzieć, poza tym zapewne może być kwestionowany przez Gminy. Jest niezgodny z prawem ogólnym.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo. Obowiązywanie zapisu 1.2 zostało ograniczone do obszaru BbPN (zob. pkt 1, ppkt 1)1.1.). Obecnie jest: <i>1. Na obszarze Parku:</i> <i>1) w zakresie kształtowania struktury przestrzennej osadnictwa:</i> <i>1.1. Wyłączenie możliwości odrolnień oraz wylesiania gruntów poza granicami zewnętrznymi gruntów siedliskowych istniejących jednostek osadniczych.</i></p>
104.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.5, str. 1; Uwaga: „Wykluczenie stosowania w budynkach okien wielkogabarytowych” – zapis nieprecyzyjny i chyba zbyt rygorystyczny. Podobnie w kwestii „silnych” zewnętrznych źródeł światła.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo. Zapis został złagodzony (zob. pkt 1, ppkt 1)1.3.). Obecnie jest: <i>1. Na obszarze Parku:</i> <i>1) w zakresie kształtowania struktury przestrzennej osadnictwa:</i> <i>1.3. Kształtowanie krajobrazu wolnego od zanieczyszczenia światłem sztucznym poprzez:</i> – <i>ograniczenie stosowania w budynkach okien wielkogabarytowych oraz budynków o elewacjach szklanych, powodujących rozprzestrzenianie światła z oświetlenia wnętrza na zewnątrz.</i></p>
105.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.7, str. 1; Uwaga: Ograniczenie wymiarów budynków (nie wiadomo czy mieszkalnych, gospodarczych czy innych) sądzę że jest nie do przyjęcia.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zapis został zmodyfikowany (zob. pkt 1, ppkt 1)1.4.). Obecnie jest: <i>1. Na obszarze Parku:</i> <i>1) w zakresie kształtowania struktury przestrzennej osadnictwa:</i></p>

			<i>1.4. Ujednolicenie form brył, wymiarów zewnętrznych i wykończenia zewnętrznego nowo lokalizowanych budynków zgodnie z wykończeniem i parametrami dominującymi w istniejącej zabudowie w miejscu lokalizacji. Zalecanie wyniesienia poziomu parterów budynków ponad otaczający teren do wartości maksymalnie 50 cm.</i>
106.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.11, str. 2; Uwaga: Zapis nieprecyzyjny z uwagi na użyte słowo „drastycznie” i również raczej nie do przyjęcia.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga uwzględniona. Zapis został zmodyfikowany (zob. pkt 1, ppkt 1)1.6.). Obecnie jest: <i>1. Na obszarze Parku: 1) w zakresie kształtowania struktury przestrzennej osadnictwa: 1.6. Wykluczenie możliwości lokalizowania obiektów infrastruktury i rolnictwa dysharmonizujących tradycyjny krajobraz wiejski, stanowiących dominanty o wysokości powyżej 8 m (w tym: silosy, wiaty, budynki niemieszkalne).</i>
107.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.12, str. 2; Uwaga: Raczej to powinna być prośba lub postulat do Starostw i Gmin.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Zapis został zmodyfikowany (zob. pkt 1, ppkt 1)1.4.). Obecnie jest: <i>1. Na obszarze Parku: 1) w zakresie kształtowania struktury przestrzennej osadnictwa: 1.4. Ujednolicenie form brył, wymiarów zewnętrznych i wykończenia zewnętrznego nowo lokalizowanych budynków zgodnie z wykończeniem i parametrami dominującymi w istniejącej zabudowie w miejscu lokalizacji. Zalecanie wyniesienia poziomu</i>

			<i>parterów budynków ponad otaczający teren do wartości maksymalnie 50 cm.</i>
108.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.15, str. 2; Uwaga: Zapis ogólnikowy i przez to trudny do stosowania.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Do zapisu nie zostały zgłoszone uwagi podczas posiedzenia Rady Naukowej 18 października 2023 r. Został przyjęty w niezmienionej formie.
109.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 2, ppkt 2.2, str. 2; Uwaga: Zapis zbyt ogólny, gdyż słowo ochrona może być różnie interpretowane.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Zapis przedstawiono podczas posiedzeń Rady Naukowej 26 września oraz 18 października 2023 r. Nie zgłoszono do niego uwag i został przyjęty bez zmian.
110.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 2, ppkt 2.3, str. 2; Uwaga: Niezbędny wykaz takich cieków. Pozostaje kwestia sposobu kontrolowania i kto miałby się tym zajmować. To raczej winien być postulat na spotkania z miejscowymi.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Główne ciek wymieniono w Załączniku nr 7, cz. II, pkt 1, ppkt 2, Lp. 1.7: <i>Kanał Woźnawiejski, Jastrzębianka, Lebiedzianka, Kanał Augustowski, Brzozówka, Kopytkówka, Jegrznia, Dopływ spod Borawskich, Dybla, Kanał Pieńczykowski, Kanał spod Stoczka, Cetna, Wissa, Kosódka, Rów Kacapski, Dopływ spod Mścich, Klimaszewnica, Kanał Rudzki, Elk, Kanał Kapicki, Netta, Jaziewianka, Dopływ spod Jamin, Głęboczyzna, Dopływ spod Kiersnówki, Horodnianka, Małowista, Kamienna, Dopływ spod Nowego Lipska, Kropiwna, Sidra, Dopływ spod m. Końce, Niedźwiedzica, Biebrza.</i> Kwestie kontroli i egzekwowania przestrzegania zakazu były wielokrotnie przedmiotem dyskusji w ramach konsultacji społecznych z radami gmin i miejskimi oraz społecznością lokalną. Odbiór tego zakazu

			<p>był zróżnicowany – od pełnej akceptacji i zrozumienia potrzeb ochrony jakości wód powierzchniowych do negacji, tłumaczonej kolejnym utrudnieniem w gospodarowaniu na gruntach prywatnych. Warto zauważyć, że wyłączenie zakazowe nawożenia przy ciekach jest obligatoryjne w ramach WPR 2023-2027 <i>Ustanowienie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych</i>. Wynosi on 3 m, ale może być szerszy w ramach ekoschematów. W przypadku projektu Planu ochrony bufor jest poszerzony ze względu na unikatowe walory ekosystemów wodnych i potrzebę ochrony użytków rolnych przed zalewaniem i podtapianiem. Z całą pewnością zakaz będzie trudny do wyegzekwowania i kontroli, niemniej jego wymiar edukacyjny jest bezsprzeczny.</p>
111.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 2, ppkt 2.4, str. 2; Uwaga: Zapis absolutnie nieprecyzyjny i przez to niemożliwy do realizacji – ewentualnie jako postulat.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zapis został zmodyfikowany i przyjęty w projekcie planu ochrony BbPN zgodnie z ustaleniami z Rady Naukowej z 18 października 2023 r.</p>
112.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 2, ppkt 2.7, str. 2; Uwaga: Sytuacja jest regulowana przez inne przepisy (bodajże Prawo geologiczne), zapis na pewno wymagałby dodatkowych konsultacji z Wodami Polskimi i Radcą prawnym.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Zapis zmodyfikowano (zob. pkt 2, ppkt 2)2.5). Obecnie jest: 2. <i>Na obszarze Parku i otuliny:</i> 2) <i>w zakresie kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz ochrony gleb i powierzchni ziemi:</i> 2.5. <i>Dopuszcza się wyłącznie zwykłe korzystanie z wód poza wyjątkami wynikającymi z decyzji administracyjnych wydanych na podstawie przepisów</i></p>

			<i>odrębnych i uzgodnionych przez Dyрекcję Parku.</i>
113.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 2, ppkt 2.8, str. 2; Uwaga: To jest postulat do mieszkańców. Pozostaje kwestia kto miałby to sprawdzać, oceniać i egzekwować?	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Zapis został przedstawiony na posiedzeniach Rady Naukowej 26 września i 18 października 2023 r. Nie wyrażono sprzeciwu dotyczącego jego formy. Dokładne wytyczne dotyczące sprawdzania, oceny i egzekwowania zapisu mogą zostać wskazane w dokumentach planistycznych.
114.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 2, ppkt 3.7, str. 3; Uwaga: To mogą być jedynie postulaty, ewentualnie punkty do analizy oddziaływania na środowisko inwestycji komunikacyjnych.	Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Zapis został uszczegółowiony, zgodnie z zaleceniem z posiedzenia Rady Naukowej 18 października 2023 r. Obecnie jest: 2. Na obszarze Parku i otuliny: 3) w zakresie zagospodarowania komunikacyjnego: 3.4. Wskazywanie metod ograniczających wpływ na środowisko wodne i wodno-gruntowe nowych inwestycji infrastrukturalnych (dróg ekspresowych, głównych ruchu przyspieszonego i kolei): – budować obiekty mostowe w systemie powierzchni szczelnych, ograniczać rozszczanie wód opadowych i roztopowych pochodzących z normalnego i zimowego utrzymania drogi w obszarach dolinowych i na terenach bezpośrednio do nich przylegających; – wymagać budowy wysokowydajnych systemów oczyszczania lub co najmniej podczyszczania wód pochodzących z

			<p><i>normalnego i zimowego utrzymania ciągów komunikacyjnych;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>preferować zbiorniki retencyjno-odparowujące; zbiorniki infiltracyjno-odparowujące mogą być wybudowane wyłącznie przy współrealizacji wysokosprawnego systemu oczyszczania wód opadowych;</i> – <i>nie dopuszczać do lokalizowania zbiorników gromadzących wody spływające z powierzchni szczelnych w dolinach rzecznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie;</i> – <i>weryfikować przyjęte w ocenie oddziaływania na środowisko rozwiązania w zakresie ograniczania i eliminacji zagrożeń środowiska, które mogą wystąpić na skutek katastrof w ruchu lądowym.</i>
115.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 2, ppkt 4.6, str. 3; Uwaga: Zapis nieprecyzyjny i raczej niemożliwy do przyjęcia.</p>	<p>Robert Cierech, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku 11.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zapis został przedstawiony na posiedzeniach Rady Naukowej 26 września i 18 października 2023 r. Nie wyrażono sprzeciwu dotyczącego formy zapisu i jego wprowadzenia do projektu planu ochrony BbPN. Został przyjęty bez zmian.</p>
116.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt. 1, ppkt 2, ppkt 2.4; Wniosek o wykreślenie ppkt 2.4 z Planu. Zapis uniemożliwia rozwijanie gospodarstwa.</p>	<p>Zbigniew Tyszkiewicz, mieszkaniec Okrasina 14.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Zapis został usunięty.</p>

117.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.2; Uwaga: Skoro przepisy szczególne nie wykluczają możliwości przeprowadzenia procedury odrolnienia lub wylesiania gruntów to oznacza, że zapisy projektu Planu ochrony Parku będą ingerować w prawa właścicielskie.</p>	<p>Gmina Radziłów 13.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo. Obowiązywanie zapisu 1.2 zostało ograniczone do obszaru BbPN (zob. pkt 1, ppkt 1)1.1.). Obecnie jest: <i>1. Na obszarze Parku:</i> <i>1) w zakresie kształtowania struktury przestrzennej osadnictwa:</i> <i>1.1. Wyłączenie możliwości odrolnień oraz wylesiania gruntów poza granicami zewnętrznymi gruntów siedliskowych istniejących jednostek osadniczych.</i></p>
118.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.4; Uwaga: Z uwagi na to, że przepisy Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz Rozporządzenia w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, regulują lokalizowanie inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, to zapis o braku możliwości realizacji takich przedsięwzięć na obszarze otuliny BbPN wpłynie negatywnie na nastroje społeczne w szczególności osób zamieszkałych na tym obszarze. Ponadto istnieje obawa, że będzie wykorzystany do zatrzymania wielu strategicznych dla gminy inwestycji o charakterze infrastrukturalnym.</p>	<p>Gmina Radziłów 13.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Zapis został uszczegółowiony, a jego obowiązywanie ograniczono do obszarów w granicach BbPN (zob. pkt 1, ppkt 1)1.2.). Zapis świadczy o nieprzychylniej postawie BbPN w stosunku do inwestycji komunikacyjnych i infrastrukturalnych przebiegających w granicach Parku. Nie ogranicza inwestycji niezbędnych, ponieważ przy jej uzasadnieniu wyższym interesem społecznym możliwe jest uzyskanie derogacji. Obecnie jest: <i>1. Na obszarze Parku:</i> <i>1) w zakresie kształtowania struktury przestrzennej osadnictwa:</i> <i>1.2. W obszarze określonym zewnętrznymi granicami Parku brak możliwości lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko (przedsięwzięć z I grupy).</i></p>

119.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.5;</p> <p>Uwaga: Niezrozumiały dla gminy jest zapis o wykluczeniu stosowania w budynkach okien wielkogabarytowych oraz budynków o elewacjach szklanych, jakie to ma znaczenie dla ochrony Parku? Naszym zdaniem nie wpływa to na nią w żaden sposób.</p>	<p>Gmina Radziłów 13.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Zapis został złagodzony (zob. pkt 1, ppkt 1)1.3.).</p> <p>Posiada on istotne znaczenie zarówno w odniesieniu do ochrony fauny BbPN, jak i walorów krajobrazowych. Znacznie powierzchnie przeszkleń powodują wydostawanie się sztucznego światła na zewnątrz budynku, a więc zanieczyszczenie światłem. Stwarza to zagrożenie dla zwierząt, ze względu na konsekwencje fizjologiczne i behawioralne.</p> <p>W przypadku walorów krajobrazowych, duże przeszklenia znacząco odbiegają od istniejącej formy zabudowy, wprowadzają dysharmonię i prowadzą do zaburzenia ładu przestrzennego.</p> <p><i>1. Na obszarze Parku:</i></p> <p><i>1) w zakresie kształtowania struktury przestrzennej osadnictwa:</i></p> <p><i>1.3. Kształtowanie krajobrazu wolnego od zanieczyszczenia światłem sztucznym poprzez:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>ograniczenie stosowania oświetlenia ulicznego na obszarach poza granicami jednostek osadniczych;</i> – <i>preferowanie stosowania oświetlenia ulicznego w obrębie granic jednostek osadniczych jedynie o minimalnych parametrach wysokościowych oraz wartościach luminacji, wyłącznie o konstrukcji z ukierunkowaniem strumienia światła na stałe w dół, z preferencją stosowania systemów ograniczania natężenia, zapewniających</i>
------	--	--------------------------------------	---

			<p><i>zwiększenie natężenia po wzbudzeniu za pomocą czujki ruchu;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>– ograniczenie stosowania w budynkach okien wielkogabarytowych oraz budynków o elewacjach szklanych, powodujących rozprzestrzenianie światła z oświetlenia wnętrza na zewnątrz;</i> <i>– ograniczenie stosowania w obrębie posesji silnych zewnętrznych źródeł światła, jak kierunkowe reflektory halogenowe lub LED.</i>
120.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.10; Uwaga: Zapis spowoduje niezadowolenie mieszkańców i przyczyni się do poczucia ograniczenia prawa dysponowania i swobodnego zarządzania własną nieruchomością. Dotychczas nie wystąpiły problemy w tym temacie.</p>	Gmina Radziłów 13.10.2023	<p>Uwaga uwzględniona. Zapisy dotyczące ogrodzeń zostały zmodyfikowane. Dokonano rozróżnienia w zależności od tego, czy obszar leży w obszarze określonym zewnętrznymi granicami Parku (zob. pkt 1, ppkt 1)1.5.), czy w obszarze otuliny poza granicami zewnętrznymi Parku (zob. pkt 3, ppkt 1), wobec którego zapis został znacznie złagodzony. Obecnie jest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Na obszarze Parku <ol style="list-style-type: none"> 1) w zakresie kształtowania struktury przestrzennej osadnictwa: 1.5. W obszarze określonym zewnętrznymi granicami Parku wyklucza się stosowania ogrodzeń pełnych, w tym: murów, prefabrykatów betonowych, paneli blaszanych, itp., ogrodzeń z ostrymi elementami i podmurówką, bez dolnego prześwitu dla małych zwierząt. oraz: 3. Na obszarze otuliny:

			1) w zakresie kształtowania struktury przestrzennej osadnictwa: w obszarze otuliny leżącym poza granicami zewnętrznymi Parku nie zaleca się stosowania ogrodzeń bez prześwitu, a w wyznaczonych korytarzach migracyjnych wymaga się stosowania ogrodzeń z przejściami dla małych zwierząt.
121.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 2, ppkt 2.5; Uwaga: Ze względu na fakt, iż znaczna część gminy Radziłów położona jest na obszarze otuliny BbPN i ma charakter typowo rolniczy, wprowadzenie dodatkowego ograniczenia w kwestii obsady gospodarstw rolnych, podczas gdy regulują to przepisy szczególne, może wywołać ogromne niezadowolenie rolników, którzy ponieśli ogromne koszty związane z rozwojem swoich gospodarstw.	Gmina Radziłów 13.10.2023	Uwaga uwzględniona. Zapis został usunięty.
122.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 3, ppkt 3.4; Uwaga: Zapis zbyt ogólny trzeba go uszczegółowić.	Gmina Radziłów 13.10.2023	Uwaga uwzględniona. Zapis uszczegółowiono i odniesiono do inwestycji związanych z budową dróg ekspresowych, dróg głównych ruchu przyspieszonego oraz linii kolejowych (zob. pkt 2, ppkt 3)3.4.). Obecnie jest: 3.4. Wskazywanie metod ograniczających wpływ na środowisko wodne i wodno-gruntowe nowych inwestycji infrastrukturalnych (dróg ekspresowych, głównych ruchu przyspieszonego i kolei); – budować obiekty mostowe w systemie powierzchni szczelnych, ograniczać rozsączanie wód opadowych i roztopowych pochodzących z

			<p><i>normalnego i zimowego utrzymania drogi w obszarach dolinowych i na terenach bezpośrednio do nich przylegających;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>wymagać budowy wysokowydajnych systemów oczyszczania lub co najmniej podczyszczania wód pochodzących z normalnego i zimowego utrzymania ciągów komunikacyjnych;</i> – <i>preferować zbiorniki retencyjno-odparowujące; zbiorniki infiltracyjno-odparowujące mogą być wybudowane wyłącznie przy współrealizacji wysokosprawnego systemu oczyszczania wód opadowych;</i> – <i>nie dopuszczać do lokalizowania zbiorników gromadzących wody spływające z powierzchni szczelnych w dolinach rzecznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie;</i> – <i>weryfikować przyjęte w ocenie oddziaływania na środowisko rozwiązania w zakresie ograniczania i eliminacji zagrożeń środowiska, które mogą wystąpić na skutek katastrof w ruchu lądowym.</i>
123.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 4, ppkt 4.3; Uwaga: Zapis jest nieakceptowalny, ponieważ podstawową formą komunikacji jest telefonia komórkowa, Internet itp. Wprowadzenie zakazu ograniczy zasięg, wykluczy komunikacyjnie mieszkańców i przyniesie inne negatywne skutki.</p>	<p>Gmina Radziłów 13.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Zapis został złagodzony, a jego obowiązywanie zawężone do granic BbPN (zob. pkt 1, ppkt 4)4.2.). Obcnie jest: 1. Na obszarze Parku: 4) w zakresie kształtowania infrastruktury technicznej:</p>

			4.2. <i>Ograniczenie wprowadzania dominant krajobrazowych, w tym: wysokich masztów, anten oraz innych wysokich budowli, z wyłączeniem wież widokowych oraz dostrzegalni przeciwpożarowych.</i>
124.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.2; Uwaga: Zapis znacznie ogranicza właścicielskie prawo dysponowania gruntem. Z obecnych doświadczeń można stwierdzić, że przypadków odrodlnienia jest znikoma ilość i w żadnym przypadku nie zagraża to biebrzańskiemu przyrodzie a zapis spowoduje niepotrzebne napięcia.	Urząd Gminy Jaświły 05.10.2023	Uwaga uwzględniona częściowo. Obowiązki zapisu 1.2 zostało ograniczone do obszaru BbPN (zob. pkt 1, ppkt 1)1.1.). Rozproszenie zabudowy, którego dotyczy, stanowi poważne zagrożenie zarówno dla przyrody BbPN, jak i walorów krajobrazowych. Obecnie jest: 1. Na obszarze Parku: 1) w zakresie kształtowania struktury przestrzennej osadnictwa: 1.1. Wyłączenie możliwości odrodlnień oraz wylesiania gruntów poza granicami zewnętrznymi gruntów siedliskowych istniejących jednostek osadniczych.
125.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.4; Uwaga: Ze względu na ogólny zapis przepisu istnieje obawa, że będzie wykorzystywany do zatrzymania wielu potrzebnych inwestycji, np. budowy drogi, kanalizacji, oczyszczalni ścieków. Zapis powinien precyzyjnie określać o jakie przedsięwzięcia chodzi.	Urząd Gminy Jaświły 05.10.2023	Uwaga uwzględniona. Zapis został uszczegółowiony, a jego obowiązywanie ograniczono do obszarów w granicach BbPN (zob. pkt 1, ppkt 1)1.1.). Odnosi się do przedsięwzięć mogących zawsze negatywnie oddziaływać na środowisko, a więc wymienionych w § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (poz. 1839). Zapis świadczy o nieprzychylnym postawie BbPN w stosunku do inwestycji komunikacyjnych i infrastrukturalnych

			<p>przebiegających w granicach Parku. Nie ogranicza inwestycji niezbędnych, ponieważ przy jej uzasadnieniu wyższym interesem społecznym możliwe jest uzyskanie derogacji.</p> <p>Obecnie jest:</p> <p><i>1. Na obszarze Parku:</i></p> <p><i>1) w zakresie kształtowania struktury przestrzennej osadnictwa:</i></p> <p><i>1.2. W obszarze określonym zewnętrznymi granicami Parku brak możliwości lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko (przedsięwzięć z I grupy).</i></p>
126.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.6;</p> <p>Uwaga: W radykalny sposób ogranicza właścicielskie prawo dysponowania nieruchomością i naszym zdaniem nie ma nic wspólnego z ochroną walorów BPN. Każdy właściciel ma prawo decydowania, w którym miejscu chce wybudować pod warunkiem nie utrudniania życia sąsiadom. Linia zabudowy od strony ulicy była dobra w zamierzonych czasach, przy obecnych warunkach gospodarowania na wsi nie zawsze jest odpowiednia.</p>	<p>Urząd Gminy Jaświły 05.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>Zapis 1.6 został złagodzony (zob. pkt 2, ppkt 1)1.1.). Linia zabudowy jest aktualnie ważnym narzędziem pomagającym w kształtowaniu ładu przestrzennego.</p> <p>Obecnie jest:</p> <p><i>2. Na obszarze Parku i otuliny:</i></p> <p><i>1) w zakresie kształtowania struktury przestrzennej osadnictwa:</i></p> <p><i>1.1. Preferowane kształtowanie linii zabudowy w jednostkach osadniczych od strony ulic</i></p> <p><i>w nawiązaniu do istniejących budynków mieszkalnych na sąsiednich działkach.</i></p>
127.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.9;</p> <p>Uwaga: Ograniczenie dopuszczalnej liczby kondygnacji do jednej jest widzimisię projektantów niniejszego dokumentu, które nic nie wnosi pozytywnego w architekturze wiejskiej oprócz bezzasadnego</p>	<p>Urząd Gminy Jaświły 05.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>Zapis został złagodzony i odniesiony do obszaru Parku (zob. pkt 1, ppkt 1)1.4.). Należy podkreślić, że ograniczenie dopuszczalnej liczby kondygnacji wynikało z potrzeby kształtowania ładu</p>

	<p>utrudniania życia mieszkańców. Z 30 letniego doświadczenia że na terenie gminy Jaświły nie ma ani jednego budynku nadmiernie wysokiego.</p>		<p>przestrzennego, nie zaś z nieuzasadnionej wizji autora dokumentu. Obecnie jest: <i>1. Na obszarze Parku: 1) w zakresie kształtowania struktury przestrzennej osadnictwa: 1.4. Ujednolicenie form brył, wymiarów zewnętrznych i wykończenia zewnętrznego nowo lokalizowanych budynków zgodnie z wykończeniem i parametrami dominującymi w istniejącej zabudowie w miejscu lokalizacji. Zalecanie wyniesienia poziomu parterów budynków ponad otaczający teren do wartości maksymalnie 50 cm.</i></p>
128.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.10; Uwaga: Zapis będzie rodził wiele napięć, ponieważ jest mało precyzyjny. Odnosząc się do doświadczeń 30 letnich nie zauważyliśmy w tym temacie problemów. Ogrodzenia, nawet pełne są krótkie i spokojnie zwierzęta mogą je obejść.</p>	<p>Urząd Gminy Jaświły 05.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Dokładność zapisu jest wystarczająca w odniesieniu do dokumentu planu ochrony, którego Załącznik nr 12 stanowi podstawę do formułowania zapisów w dokumentach planistycznych. Zapisy dotyczące ogrodzeń zostały zmodyfikowane. Dokonano rozróżnienia w zależności od tego, czy obszar leży w obszarze określonym zewnętrznymi granicami Parku (zob. pkt 1, ppkt 1)1.5.), czy w obszarze otuliny poza granicami zewnętrznymi Parku (zob. pkt 3, ppkt 1), wobec którego zapis został znacznie złagodzony. Obecnie jest: <i>1. Na obszarze Parku 1) w zakresie kształtowania struktury przestrzennej osadnictwa: 1.5. W obszarze określonym zewnętrznymi granicami Parku wyklucza się stosowania</i></p>

			<p>ogrodzeń pełnych, w tym: murów, prefabrykatów betonowych, paneli blaszanych, itp., ogrodzeń z ostrymi elementami i podmurówką, bez dolnego prześwitu dla małych zwierząt.</p> <p>oraz:</p> <p>3. Na obszarze otuliny:</p> <p>1) w zakresie kształtowania struktury przestrzennej osadnictwa: w obszarze otuliny leżącym poza granicami zewnętrznymi Parku nie zaleca się stosowania ogrodzeń bez prześwitu, a w wyznaczonych korytarzach migracyjnych wymaga się stosowania ogrodzeń z przejściami dla małych zwierząt.</p>
129.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.13;</p> <p>Uwaga: Wprowadzenie tego zakazu na terenie otuliny BPN jest całkowicie sprzeczne z polityką małej retencji. Dziwi nas takie myślenie zwłaszcza w czasach niedoboru wody i polityki państwa zmierzających do dofinansowania budowy zbiorników retencyjnych.</p>	<p>Urząd Gminy Jaświły 05.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zapis przedstawiono podczas posiedzenia Rady Naukowej 26 września 2023 r. oraz poddano dyskusji podczas posiedzenia Rady Naukowej 18 października 2023 roku. Jej członkowie zauważyli, że stawy przydomowe o powierzchni większej niż 100 m² nadmiernie parują latem, co wiąże się ze znaczną utratą wody. Nie wyrażono sprzeciwu dotyczącego wprowadzenia zapisu do projektu planu ochrony BbPN. Optymalna dla bilansu wodnego jest retencja glebowa i na tym trzeba skupić uwagę w ramach przygotowania do okresów bezopadowych.</p>
130.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.14;</p>	<p>Urząd Gminy Jaświły 05.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>Zakres obowiązywania zapisu ograniczono do granic Parku (zob. pkt 1, ppkt 1)1.7.). W tym przypadku nie chodzi o uniemożliwienie wykorzystywania na cele</p>

	<p>Uwaga: Uważam, że przepis jest mało precyzyjny i może w przyszłości rodzić wiele niepotrzebnych napięć społecznych. Na terenach wiejskich często przechowuje się masy ziemne do wykorzystania np. do przykrycia silosów z kiszonką. Gruz z rozbiórki w wielu przypadkach jest wykorzystywany do utwardzenia dojazdów i może czasowo zalegać na posesji.</p>		<p>własne (przydomowe), a raczej o dbałość o ład przestrzenny i przestrzeganie zapisów odrębnych przepisów prawa – ustawy o odpadach.</p>
131.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 2, ppkt 2.2; Uwaga: Obecne uwarunkowania prawne dotyczące wycinki drzew i krzewów są wystarczające i nie powinny być obostrzane.</p>	<p>Urząd Gminy Jaświły 05.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zapis przedstawiono podczas posiedzeń Rady Naukowej 26 września oraz 18 października 2023 r. Nie zgłoszono do niego uwag i został przyjęty bez zmian. Zakaz ten nie wprowadza dodatkowych obostrzeń w zakresie możliwości usunięcia drzew lub krzewów, a jedynie wskazuje preferowany kierunek utrzymania obecnej struktury agrarnej.</p>
132.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 2, ppkt 2.5; Uwaga: Wprowadzenie tego zapisu zlikwiduje wiele gospodarstw rolnych nastawionych na produkcję zwierzęcą, ponieważ hodowla do 40 DJP ma charakter hobbystyczny a nawet nazywanie takiego gospodarstwa fermą jest nieporozumieniem. Ograniczenie to doprowadzi do zmarnowania ogromnego wysiłku wielu rolników, którzy zainwestowali znaczne środki i wysiłek wielu pokoleń w rozwój swego gospodarstwa a przy tym wykonują jakże pożyteczną pracę na rzecz ochrony przyrody m. in. wykaszając biebrzańskie łąki.</p>	<p>Urząd Gminy Jaświły 05.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Zapis został usunięty.</p>
133.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 3, ppkt 3.2; Uwaga: Większość dróg gminnych obecnie ma szerokość 6 m, szerokość ta była dobra w zamierzonych czasach, obecnie jest zbyt</p>	<p>Urząd Gminy Jaświły 05.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Zapis został złagodzony (zob. pkt 2, ppkt 3)3.1.). Obecnie jest: <i>2. Na obszarze Parku i otuliny:</i></p>

	wąsko i uniemożliwia to wykonywanie jakichkolwiek prac modernizacyjnych. Niezrozumiałe jest wprowadzenie takiego zapisu, gdyż dobra droga to transport bardziej przyjazny środowisku.		3) w zakresie zagospodarowania komunikacyjnego: 3.1. Preferowanie modernizacji odcinków dróg w ramach istniejącej zajętości terenu, poza niezbędnymi przypadkami związanymi z poprawą bezpieczeństwa komunikacyjnego i pożarowego, z uwzględnieniem potrzeb ochrony przyrody, zarówno pod względem technologii, jak i rozwiązań chroniących środowisko.
134.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 3, ppkt 3.4; Uwaga: Zapis jest mało precyzyjny, w obecnym kształcie może zablokować budowę i przebudowę każdej drogi.	Urząd Gminy Jaświły 05.10.2023	Uwaga uwzględniona. Zapis został złagodzony i doprecyzowany (zob. pkt 2, ppkt 3)3.1.). Obecnie jest: 2. Na obszarze Parku i otuliny: 3) w zakresie zagospodarowania komunikacyjnego: 3.1. Preferowanie modernizacji odcinków dróg w ramach istniejącej zajętości terenu, poza niezbędnymi przypadkami związanymi z poprawą bezpieczeństwa komunikacyjnego i pożarowego, z uwzględnieniem potrzeb ochrony przyrody, zarówno pod względem technologii, jak i rozwiązań chroniących środowisko.
135.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 3, ppkt 3.5; Uwaga: Uważamy, że zapis nie powinien dotyczyć dróg lokalnych o małym natężeniu ruchu.	Urząd Gminy Jaświły 05.10.2023	Uwaga uwzględniona. Zapis został uszczegółowiony. Odniesiono go do dróg ekspresowych (S) oraz dróg głównych ruchu przyspieszonego (GP; zob. pkt 2, ppkt 3)3.2.). Obecnie jest: 2. Na obszarze Parku i otuliny: 3) w zakresie zagospodarowania komunikacyjnego:

			3.2. <i>Wymóg wprowadzania przejść dla zwierząt w ciągach nowych dróg ekspresowych (S), dróg głównych ruchu przyspieszonego (GP) i kolejowych przecinających zidentyfikowane korytarze migracyjne.</i>
136.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 3, ppkt 3.6; Uwaga: Komunikacja publiczna na terenach wiejskich jest w naturalny sposób ograniczana ze względu na małą ilość korzystających. W żaden sposób nie koliduje z ochroną przyrody. Wprowadzenie takiego zapisu jest pozbawione jakiegokolwiek logiki.	Urząd Gminy Jaświły 05.10.2023	Uwaga uwzględniona. Zapis nie odnosi się do elementów infrastruktury systemu komunikacji publicznej i dróg gminnych lub powiatowych. Bardzo jest trudno pomylić przystanek autobusowy z miejscem obsługi podróżnych – to dwa różne twory infrastrukturalne. Zapis został uszczegółowiony. Odniesiono go do lokalizowania Miejsc Obsługi Podróżnych wzdłuż dróg ekspresowych (S) oraz dróg głównych ruchu przyspieszonego (GP; zob. pkt 2, ppkt 3)3.3.). 2. <i>Na obszarze Parku i otuliny:</i> 3) <i>w zakresie zagospodarowania komunikacyjnego:</i> 3.3. <i>Zakaz lokalizowania Miejsc Obsługi Podróżnych (MOP) wzdłuż dróg ekspresowych (S) oraz dróg głównych ruchu przyspieszonego (GP).</i>
137.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 3, ppkt 3.7; Uwaga: Zapis jest mało precyzyjny, rozumiemy potrzeby pewnych obostrzeń do dróg o dużym natężeniu ruchu, ale wprowadzanie powyższych wymagań do dróg lokalnych całkowicie uniemożliwi budowę dróg.	Urząd Gminy Jaświły 05.10.2023	Uwaga uwzględniona. Zapis uszczegółowiono i odniesiono do inwestycji związanych z budową dróg ekspresowych, dróg głównych ruchu przyspieszonego oraz linii kolejowych (zob. pkt 2, ppkt 3)3.4.). Obecnie jest: 3.4. <i>Wskazywanie metod ograniczających wpływ na środowisko wodne i wodno-</i>

			<p><i>gruntowe nowych inwestycji infrastrukturalnych (dróg ekspresowych, głównych ruchu przyspieszonego i kolei);</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>budować obiekty mostowe w systemie powierzchni szczelnych, ograniczać rozsączanie wód opadowych i roztopowych pochodzących z normalnego i zimowego utrzymania drogi w obszarach dolinowych i na terenach bezpośrednio do nich przylegających;</i> – <i>wymagać budowy wysokowydajnych systemów oczyszczania lub co najmniej podczyszczania wód pochodzących z normalnego i zimowego utrzymania ciągów komunikacyjnych;</i> – <i>preferować zbiorniki retencyjno-odparowujące; zbiorniki infiltracyjno-odparowujące mogą być wybudowane wyłącznie przy współrealizacji wysokosprawnego systemu oczyszczania wód opadowych;</i> – <i>nie dopuszczać do lokalizowania zbiorników gromadzących wody spływające z powierzchni szczelnych w dolinach rzecznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie;</i> – <i>weryfikować przyjęte w ocenie oddziaływania na środowisko rozwiązania w zakresie ograniczania i eliminacji zagrożeń środowiska, które mogą wystąpić na skutek katastrof w ruchu lądowym.</i>
--	--	--	--

138.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 4, ppkt 4.3; Uwaga: Obecnie podstawową formą komunikacji jest telefonia komórkowa. Wprowadzenie zakazu budowy m.in. masztów spowoduje ograniczenie zasięgu i wykluczenie komunikacyjne mieszkańców.</p>	<p>Urząd Gminy Jaświły 05.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Zapis został złagodzony, a jego obowiązywanie zawężone do granic BbPN (zob. pkt 1, ppkt 4)4.2.). Obecnie jest: <i>1. Na obszarze Parku: 4) w zakresie kształtowania infrastruktury technicznej: 4.2. Ograniczenie wprowadzania dominant krajobrazowych, w tym: wysokich masztów, anten oraz innych wysokich budowli, z wyłączeniem wież widokowych oraz dostrzegalni przeciwpożarowych.</i></p>
139.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 2, ppkt 2.3; Uwaga: Jaki procent terenu zlewni rzeki Biebrzy znajduje się w granicach BPN. To raczej wskazanie słusznego kierunku niż faktyczne działanie, niemniej należałoby zachęcać do zmian prawnych dotyczących wszystkich cieków (może z mniejszą strefą buforową).</p>	<p>Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Augustowie 13.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Taką obligatoryjną zachętą są działania w ramach WPR 2023-2027 <i>Ustanowienie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych.</i> W przypadku planu ochrony bufor jest poszerzony ze względu na unikatowe walory ekosystemów wodnych i ... ochronę użytków rolnych na skutek nadmiernego rozwoju roślinności wodnej, a w konsekwencji wzrostu wartości współczynnika szorstkości. Zapis został przedstawiony na posiedzeniu Rady Naukowej BbPN 26 września 2023 r. oraz poddany dyskusji na posiedzeniu Rady Naukowej BbPN 18 października 2023 r. Nie wyrażono sprzeciwu dotyczącego wprowadzenia zapisu do projektu planu ochrony BbPN. Został przyjęty bez zmian.</p>
140.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.2, 1.6;</p>	<p>Stowarzyszenie Eko Tarcza Podlasie 17.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo. Dokładność zapisów jest wystarczająca w odniesieniu do dokumentu planu ochrony, którego Załącznik nr 12 stanowi podstawę</p>

	<p>Uwaga: Zapisy niedoprecyzowane, ograniczają prawa właścicieli do dysponowania gruntami.</p>		<p>do formułowania zapisów w dokumentach planistycznych. Obowiązywanie zapisu 1.2 zostało ograniczone do obszaru BbPN (zob. pkt 1, ppkt 1)1.1.). Obecnie jest: <i>1. Na obszarze Parku:</i> <i>1) w zakresie kształtowania struktury przestrzennej osadnictwa:</i> <i>1.1. Wyłączenie możliwości odrolnień oraz wylesiania gruntów poza granicami zewnętrznymi gruntów siedliskowych istniejących jednostek osadniczych.</i> Zapis 1.6 został złagodzony (zob. pkt 2, ppkt 1)1.1.). Obecnie jest: <i>2. Na obszarze Parku i otuliny:</i> <i>1) w zakresie kształtowania struktury przestrzennej osadnictwa:</i> <i>1.1. Preferowane kształtowanie linii zabudowy w jednostkach osadniczych od strony ulic</i> <i>w nawiązaniu do istniejących budynków mieszkalnych na sąsiednich działkach.</i></p>
141.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.4; Uwaga: Zapis blokuje niezbędne inwestycje dotyczące komunikacji i infrastruktury.</p>	<p>Stowarzyszenie Eko Tarcza Podlasie 17.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo. Zapis świadczy o nieprzychylniej postawie BbPN i wykonawców operatorów szczegółowych w stosunku do nowych inwestycji komunikacyjnych i infrastrukturalnych przebiegających w granicach Parku. Nie ogranicza inwestycji niezbędnych, ponieważ przy jej uzasadnieniu wyższym interesem społecznym możliwe jest uzyskanie derogacji. W usprawionej po konsultacjach społecznych dokumentacji</p>

			zapis „1.2. W obszarze określonym zewnętrznymi granicami Parku brak możliwości lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko (przedsięwzięć z I grupy).” odniesiono jedynie do granic Parku.
142.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.14; Uwaga: Zapis może budzić wiele napięć w społeczeństwie.	Stowarzyszenie Eko Tarcza Podlasie 17.10.2023	Uwaga uwzględniona. Zapis „Zakaz składowania oraz przetwarzania odpadów takich, jak gruz oraz masy ziemne poza wyjątkami wynikającymi z decyzji administracyjnych” został przedstawiony na posiedzeniach Rady Naukowej 26 września i 18 października 2023 r. Nie wyrażono sprzeciwu dotyczącego wprowadzenia zapisu do projektu planu ochrony BbPN. W ramach korekty projektu Rozporządzenia obowiązywanie zapisu zawężono do obszaru w granicach Parku.
143.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 1, ppkt 1.13; Uwaga: Zapis doprowadzi do likwidacji zbiorników małej retencji.	Stowarzyszenie Eko Tarcza Podlasie 17.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Zapis został przedstawiony podczas Rady Naukowej 26 września 2023 r. oraz poddany dyskusji podczas posiedzenia Rady Naukowej 18 października 2023 roku. Jej członkowie wskazali, że stawy przydomowe o powierzchni większej niż 100 m ² nadmiernie parują latem, co wiąże się ze znaczną utratą wody. Nie wyrażono sprzeciwu dotyczącego wprowadzenia zapisu do projektu planu ochrony BbPN.
144.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 2, ppkt 2.5;	Stowarzyszenie Eko Tarcza Podlasie 17.10.2023	Uwaga uwzględniona. Zapis został usunięty.

	Uwaga: Zapis doprowadzi do likwidacji wielu gospodarstw rolnych.		
145.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Załącznik nr 12, pkt 1, ppkt 3, ppkt 3.2, 3.4-3.7, 4.3; Uwaga: Zapisy ograniczą dostęp lokalnej społeczności do usług informacyjno-komunikacyjnych.	Stowarzyszenie Eko Tarcza Podlasie 17.10.2023	Uwaga uwzględniona. Wymienione zapisy zostały złagodzone i uszczegółowione. Nie ograniczają dostępu lokalnej społeczności do usług informacyjno-komunikacyjnych.
146.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Cały dokument; Wniosek o niestosowanie zapisów odnoszących się do ograniczania oraz zakazywania organizacji spływów kajakowych i tratwami na rzece Biebrzy w żadnych zapisach Planu ochrony Biebrzańskiego Parku Narodowego.	Biebrzańska Rada Turystyczna 05.10.2023	Uwaga uwzględniona. Zasady udostępniania Biebrzy i dopływów pozostają na dotychczasowych zasadach ustalonych w zarządzeniu Dyrektora Parku w sprawie sposobów udostępniania obszarów Parku w celach turystycznych i rekreacyjnych.
147.	Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Uwaga: Proszę o informację dlaczego w nowym planie ochrony nie zostało uwzględnione zarybianie rzeki Biebrza pomimo zalecenia?	Krzysztof Jasieńczuk, wędkarz 14.10.2023	Uwaga nieuwzględniona. Członkowie Rady Naukowej Biebrzańskiego Parku Narodowego podczas posiedzenia 30 sierpnia 2023 r. sprzeciwili się zarybianiu Biebrzy. Wskazali prawdopodobieństwo przeniesienia do rzeki inwazyjnych gatunków obcych. Podkreślili również konieczność zmniejszenia presji wędkarzy oraz monitorowania struktury gatunkowej ichtiofauny w Biebrzy. Zaznaczyli, że restytucja węgorza miałaby sens po likwidacji zapór wodnych ograniczających migrację ichtiofauny. Wniosek społeczności lokalnej o zarybianie wód rzeki Biebrzy i dopływów wybranymi gatunkami ryb był postawiony ponownie na posiedzeniu Rady w dniu 18 października 2023 r. Poprzednie stanowisko Rady zostało utrzymane. W celu ochrony i zwiększenia zasobów ichtiofauny wprowadzono w

			<p>projekcie planu ochrony szereg zaleceń i obostrzeń związanych z udostępnieniem wód do amatorskiego połowu ryb (vide Załącznik 10), których celem jest poprawa ilościowej i jakościowej struktury gatunkowej ichtiofauny.</p> <p>Kwestia zarybiania Biebrzy została również poruszona podczas trzeciego spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy 6 listopada 2023 roku. W wyniku dyskusji zdecydowano się na wprowadzenie zapisu dotyczącego oceny stanu ilościowego i jakościowego ichtiofauny w celu weryfikacji potrzeby zarybiania do Operatu syntezy jako badania naukowego.</p>
148.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Wniosek o uwzględnienie punktów zarybiania rzeki Biebrza. W rzece brakuje gatunków ryb, które niegdyś w niej królowały – sandacz, węgorz i inne.</p>	<p>Pan Grzegorz, wędkarz 16.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Członkowie Rady Naukowej Biebrzańskiego Parku Narodowego podczas posiedzenia 30 sierpnia 2023 r. sprzeciwili się zarybianiu Biebrzy. Wskazali prawdopodobieństwo przeniesienia do rzeki inwazyjnych gatunków obcych. Podkreślili również konieczność zmniejszenia presji wędkarzy oraz monitorowania struktury gatunkowej ichtiofauny w Biebrzy. Zaznaczyli, że restytucja węgorza miałaby sens po likwidacji zapór wodnych ograniczających migrację ichtiofauny.</p> <p>Wniosek społeczności lokalnej o zarybianie wód rzeki Biebrzy i dopływów wybranymi gatunkami ryb był postawiony ponownie na posiedzeniu Rady w dniu 18 października 2023 r. Poprzednie stanowisko Rady zostało utrzymane. W celu ochrony i zwiększenia zasobów ichtiofauny wprowadzono w</p>

			<p>projekcie planu ochrony szereg zaleceń i obostrzeń związanych z udostępnieniem wód do amatorskiego połowu ryb (vide Załącznik 10), których celem jest poprawa ilościowej i jakościowej struktury gatunkowej ichtiofauny.</p> <p>Kwestia zarybiania Biebrzy została również poruszona podczas trzeciego spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy 6 listopada 2023 roku. W wyniku dyskusji zdecydowano się na wprowadzenie zapisu dotyczącego oceny stanu ilościowego i jakościowego ichtiofauny w celu weryfikacji potrzeby zarybiania do Operatu syntezy jako badania naukowego.</p>
149.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Wniosek o uwzględnienie punktów zarybiania rzeki Biebrza. W rzece brakuje gatunków ryb, które niegdyś w niej królowały – sandacz, węgorz, kleń, sezam i inne. Turyści zgłaszają braki w zasobach wonnych. Co roku występuje w rzece przyducha, która sprawia, że w Biebrzy jest jeszcze mniej ryb.</p>	<p>Arkadiusz Sosnowski, kwaterodawca 16.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Członkowie Rady Naukowej Biebrzańskiego Parku Narodowego podczas posiedzenia 30 sierpnia 2023 r. sprzeciwili się zarybianiu Biebrzy. Wskazali prawdopodobieństwo przeniesienia do rzeki inwazyjnych gatunków obcych. Podkreślili również konieczność zmniejszenia presji wędkarzy oraz monitorowania struktury gatunkowej ichtiofauny w Biebrzy. Zaznaczyli, że restytucja węgorza miałaby sens po likwidacji zapór wodnych ograniczających migrację ichtiofauny.</p> <p>Wniosek społeczności lokalnej o zarybianie wód rzeki Biebrzy i dopływów wybranymi gatunkami ryb był postawiony ponownie na posiedzeniu Rady w dniu 18 października 2023 r. Poprzednie stanowisko Rady zostało utrzymane. W celu ochrony i zwiększenia zasobów ichtiofauny wprowadzono w</p>

			<p>projekcie planu ochrony szereg zaleceń i obostrzeń związanych z udostępnieniem wód do amatorskiego połowu ryb (vide Załącznik 10), których celem jest poprawa ilościowej i jakościowej struktury gatunkowej ichtiofauny.</p> <p>Kwestia zarybiania Biebrzy została również poruszona podczas trzeciego spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy 6 listopada 2023 roku. W wyniku dyskusji zdecydowano się na wprowadzenie zapisu dotyczącego oceny stanu ilościowego i jakościowego ichtiofauny w celu weryfikacji potrzeby zarybiania do Operatu syntezy jako badania naukowego.</p>
150.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Wniosek o uwzględnienie zarybiania Biebrzy. Od wielu lat w rzece brakuje ryb takich jak sandacz, węgorz i innych.</p>	<p>Adam Dębowski, wędkarz 16.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Członkowie Rady Naukowej Biebrzańskiego Parku Narodowego podczas posiedzenia 30 sierpnia 2023 r. sprzeciwili się zarybianiu Biebrzy. Wskazali prawdopodobieństwo przeniesienia do rzeki inwazyjnych gatunków obcych. Podkreślili również konieczność zmniejszenia presji wędkarzy oraz monitorowania struktury gatunkowej ichtiofauny w Biebrzy. Zaznaczyli, że restytucja węgorza miałaby sens po likwidacji zapór wodnych ograniczających migrację ichtiofauny.</p> <p>Wniosek społeczności lokalnej o zarybianie wód rzeki Biebrzy i dopływów wybranymi gatunkami ryb był postawiony ponownie na posiedzeniu Rady w dniu 18 października 2023 r. Poprzednie stanowisko Rady zostało utrzymane. W celu ochrony i zwiększenia zasobów ichtiofauny wprowadzono w</p>

			<p>projekcie planu ochrony szereg zaleceń i obostrzeń związanych z udostępnieniem wód do amatorskiego połowu ryb (vide Załącznik 10), których celem jest poprawa ilościowej i jakościowej struktury gatunkowej ichtiofauny.</p> <p>Kwestia zarybiania Biebrzy została również poruszona podczas trzeciego spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy 6 listopada 2023 roku. W wyniku dyskusji zdecydowano się na wprowadzenie zapisu dotyczącego oceny stanu ilościowego i jakościowego ichtiofauny w celu weryfikacji potrzeby zarybiania do Operatu syntezy jako badania naukowego.</p>
151.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Wniosek o uwzględnienie zarybienia Biebrzy, z uwagi na brak w ostatnich latach niektórych gatunków ryb.</p>	<p>Marcin Gołkowksi, wędkarz 16.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Członkowie Rady Naukowej Biebrzańskiego Parku Narodowego podczas posiedzenia 30 sierpnia 2023 r. sprzeciwili się zarybianiu Biebrzy. Wskazali prawdopodobieństwo przeniesienia do rzeki inwazyjnych gatunków obcych. Podkreślili również konieczność zmniejszenia presji wędkarzy oraz monitorowania struktury gatunkowej ichtiofauny w Biebrzy. Zaznaczyli, że restytucja węgorza miałaby sens po likwidacji zapór wodnych ograniczających migrację ichtiofauny.</p> <p>Wniosek społeczności lokalnej o zarybianie wód rzeki Biebrzy i dopływów wybranymi gatunkami ryb był postawiony ponownie na posiedzeniu Rady w dniu 18 października 2023 r. Poprzednie stanowisko Rady zostało utrzymane. W celu ochrony i zwiększenia zasobów ichtiofauny wprowadzono w</p>

			<p>projekcie planu ochrony szereg zaleceń i obostrzeń związanych z udostępnieniem wód do amatorskiego połowu ryb (vide Załącznik 10), których celem jest poprawa ilościowej i jakościowej struktury gatunkowej ichtiofauny.</p> <p>Kwestia zarybiania Biebrzy została również poruszona podczas trzeciego spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy 6 listopada 2023 roku. W wyniku dyskusji zdecydowano się na wprowadzenie zapisu dotyczącego oceny stanu ilościowego i jakościowego ichtiofauny w celu weryfikacji potrzeby zarybiania do Operatu syntezy jako badania naukowego.</p>
152.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Wniosek o uwzględnienie zarybienia Biebrzy, z uwagi na brak w ostatnich latach wielu gatunków ryb.</p>	<p>Karol Józwiak, wędkarz 16.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Członkowie Rady Naukowej Biebrzańskiego Parku Narodowego podczas posiedzenia 30 sierpnia 2023 r. sprzeciwili się zarybianiu Biebrzy. Wskazali prawdopodobieństwo przeniesienia do rzeki inwazyjnych gatunków obcych. Podkreślili również konieczność zmniejszenia presji wędkarzy oraz monitorowania struktury gatunkowej ichtiofauny w Biebrzy. Zaznaczyli, że restytucja węgorza miałaby sens po likwidacji zapór wodnych ograniczających migrację ichtiofauny.</p> <p>Wniosek społeczności lokalnej o zarybianie wód rzeki Biebrzy i dopływów wybranymi gatunkami ryb był postawiony ponownie na posiedzeniu Rady w dniu 18 października 2023 r. Poprzednie stanowisko Rady zostało utrzymane. W celu ochrony i zwiększenia zasobów ichtiofauny wprowadzono w</p>

			<p>projekcie planu ochrony szereg zaleceń i obostrzeń związanych z udostępnieniem wód do amatorskiego połowu ryb (vide Załącznik 10), których celem jest poprawa ilościowej i jakościowej struktury gatunkowej ichtiofauny.</p> <p>Kwestia zarybiania Biebrzy została również poruszona podczas trzeciego spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy 6 listopada 2023 roku. W wyniku dyskusji zdecydowano się na wprowadzenie zapisu dotyczącego oceny stanu ilościowego i jakościowego ichtiofauny w celu weryfikacji potrzeby zarybiania do Operatu syntezy jako badania naukowego.</p>
153.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Wniosek o uwzględnienie zarybienia Biebrzy, z uwagi na coraz mniejszą ilość ryb.</p>	<p>Tala Czerska. wędkarka 16.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Członkowie Rady Naukowej Biebrzańskiego Parku Narodowego podczas posiedzenia 30 sierpnia 2023 r. sprzeciwili się zarybianiu Biebrzy. Wskazali prawdopodobieństwo przeniesienia do rzeki inwazyjnych gatunków obcych. Podkreślili również konieczność zmniejszenia presji wędkarzy oraz monitorowania struktury gatunkowej ichtiofauny w Biebrzy. Zaznaczyli, że restytucja węgorza miałaby sens po likwidacji zapór wodnych ograniczających migrację ichtiofauny.</p> <p>Wniosek społeczności lokalnej o zarybianie wód rzeki Biebrzy i dopływów wybranymi gatunkami ryb był postawiony ponownie na posiedzeniu Rady w dniu 18 października 2023 r. Poprzednie stanowisko Rady zostało utrzymane. W celu ochrony i zwiększenia zasobów ichtiofauny wprowadzono w</p>

			<p>projekcie planu ochrony szereg zaleceń i obostrzeń związanych z udostępnieniem wód do amatorskiego połowu ryb (vide Załącznik 10), których celem jest poprawa ilościowej i jakościowej struktury gatunkowej ichtiofauny.</p> <p>Kwestia zarybiania Biebrzy została również poruszona podczas trzeciego spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy 6 listopada 2023 roku. W wyniku dyskusji zdecydowano się na wprowadzenie zapisu dotyczącego oceny stanu ilościowego i jakościowego ichtiofauny w celu weryfikacji potrzeby zarybiania do Operatu syntezy jako badania naukowego.</p>
154.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Wniosek o uwzględnienie zarybienia Biebrzy, z uwagi na coraz słabsze wyniki połowów, wymieranie białorybu oraz częste przypadki przyłowu babki rzecznej.</p>	<p>Pan Jarosław, wędkarz 16.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Członkowie Rady Naukowej Biebrzańskiego Parku Narodowego podczas posiedzenia 30 sierpnia 2023 r. sprzeciwili się zarybianiu Biebrzy. Wskazali prawdopodobieństwo przeniesienia do rzeki inwazyjnych gatunków obcych. Podkreślili również konieczność zmniejszenia presji wędkarzy oraz monitorowania struktury gatunkowej ichtiofauny w Biebrzy. Zaznaczyli, że restytucja węgorza miałaby sens po likwidacji zapór wodnych ograniczających migrację ichtiofauny.</p> <p>Wniosek społeczności lokalnej o zarybianie wód rzeki Biebrzy i dopływów wybranymi gatunkami ryb był postawiony ponownie na posiedzeniu Rady w dniu 18 października 2023 r. Poprzednie stanowisko Rady zostało utrzymane. W celu ochrony i zwiększenia zasobów ichtiofauny wprowadzono w</p>

			<p>projekcie planu ochrony szereg zaleceń i obostrzeń związanych z udostępnieniem wód do amatorskiego połowu ryb (vide Załącznik 10), których celem jest poprawa ilościowej i jakościowej struktury gatunkowej ichtiofauny.</p> <p>Kwestia zarybiania Biebrzy została również poruszona podczas trzeciego spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy 6 listopada 2023 roku. W wyniku dyskusji zdecydowano się na wprowadzenie zapisu dotyczącego oceny stanu ilościowego i jakościowego ichtiofauny w celu weryfikacji potrzeby zarybiania do Operatu syntezy jako badania naukowego.</p>
155.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Wniosek o uwzględnienie zarybiania Biebrzy.</p>	<p>Monika Fronia, mieszkanka okolic Suwałk 16.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Członkowie Rady Naukowej Biebrzańskiego Parku Narodowego podczas posiedzenia 30 sierpnia 2023 r. sprzeciwili się zarybianiu Biebrzy. Wskazali prawdopodobieństwo przeniesienia do rzeki inwazyjnych gatunków obcych. Podkreślili również konieczność zmniejszenia presji wędkarzy oraz monitorowania struktury gatunkowej ichtiofauny w Biebrzy. Zaznaczyli, że restytucja węgorza miałaby sens po likwidacji zapór wodnych ograniczających migrację ichtiofauny.</p> <p>Wniosek społeczności lokalnej o zarybianie wód rzeki Biebrzy i dopływów wybranymi gatunkami ryb był postawiony ponownie na posiedzeniu Rady w dniu 18 października 2023 r. Poprzednie stanowisko Rady zostało utrzymane. W celu ochrony i zwiększenia zasobów ichtiofauny wprowadzono w</p>

			<p>projekcie planu ochrony szereg zaleceń i obostrzeń związanych z udostępnieniem wód do amatorskiego połowu ryb (vide Załącznik 10), których celem jest poprawa ilościowej i jakościowej struktury gatunkowej ichtiofauny.</p> <p>Kwestia zarybiania Biebrzy została również poruszona podczas trzeciego spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy 6 listopada 2023 roku. W wyniku dyskusji zdecydowano się na wprowadzenie zapisu dotyczącego oceny stanu ilościowego i jakościowego ichtiofauny w celu weryfikacji potrzeby zarybiania do Operatu syntezy jako badania naukowego.</p>
156.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Wniosek o uwzględnienie zarybiania Biebrzy i przywrócenie dawnego stanu rzeki, z uwagi na niedostateczną ilość ryb – szczególnie białorybu.</p>	<p>Mateusz Ostojski, wędkarz 16.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Członkowie Rady Naukowej Biebrzańskiego Parku Narodowego podczas posiedzenia 30 sierpnia 2023 r. sprzeciwili się zarybianiu Biebrzy. Wskazali prawdopodobieństwo przeniesienia do rzeki inwazyjnych gatunków obcych. Podkreślili również konieczność zmniejszenia presji wędkarzy oraz monitorowania struktury gatunkowej ichtiofauny w Biebrzy. Zaznaczyli, że restytucja węgorza miałaby sens po likwidacji zapór wodnych ograniczających migrację ichtiofauny.</p> <p>Wniosek społeczności lokalnej o zarybianie wód rzeki Biebrzy i dopływów wybranymi gatunkami ryb był postawiony ponownie na posiedzeniu Rady w dniu 18 października 2023 r. Poprzednie stanowisko Rady zostało utrzymane. W celu ochrony i zwiększenia zasobów ichtiofauny wprowadzono w</p>

			<p>projekcie planu ochrony szereg zaleceń i obostrzeń związanych z udostępnieniem wód do amatorskiego połowu ryb (vide Załącznik 10), których celem jest poprawa ilościowej i jakościowej struktury gatunkowej ichtiofauny.</p> <p>Kwestia zarybiania Biebrzy została również poruszona podczas trzeciego spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy 6 listopada 2023 roku. W wyniku dyskusji zdecydowano się na wprowadzenie zapisu dotyczącego oceny stanu ilościowego i jakościowego ichtiofauny w celu weryfikacji potrzeby zarybiania do Operatu syntezy jako badania naukowego.</p>
157.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Uwaga: Czy w Planie Ochrony BbPN zostało ujęte zarybianie rzeki Biebrzy. Jeśli tak to jakimi gatunkami ryb, a jeżeli nie to dlaczego?</p>	Edward Wróblewski, wędkarz 16.10.2023	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Członkowie Rady Naukowej Biebrzańskiego Parku Narodowego podczas posiedzenia 30 sierpnia 2023 r. sprzeciwili się zarybianiu Biebrzy. Wskazali prawdopodobieństwo przeniesienia do rzeki inwazyjnych gatunków obcych. Podkreślili również konieczność zmniejszenia presji wędkarzy oraz monitorowania struktury gatunkowej ichtiofauny w Biebrzy. Zaznaczyli, że restytucja węgorza miałaby sens po likwidacji zapór wodnych ograniczających migrację ichtiofauny.</p> <p>Wniosek społeczności lokalnej o zarybianie wód rzeki Biebrzy i dopływów wybranymi gatunkami ryb był postawiony ponownie na posiedzeniu Rady w dniu 18 października 2023 r. Poprzednie stanowisko Rady zostało utrzymane. W celu ochrony i zwiększenia zasobów ichtiofauny wprowadzono w</p>

			<p>projekcie planu ochrony szereg zaleceń i obostrzeń związanych z udostępnieniem wód do amatorskiego połowu ryb (vide Załącznik 10), których celem jest poprawa ilościowej i jakościowej struktury gatunkowej ichtiofauny.</p> <p>Kwestia zarybiania Biebrzy została również poruszona podczas trzeciego spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy 6 listopada 2023 roku. W wyniku dyskusji zdecydowano się na wprowadzenie zapisu dotyczącego oceny stanu ilościowego i jakościowego ichtiofauny w celu weryfikacji potrzeby zarybiania do Operatu syntezy jako badania naukowego.</p>
158.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Wniosek o uwzględnienie zarybienia Biebrzy, z uwagi na brak gatunków ryb, które niegdyś w niej królowały – sandacz, węgorz i inne.</p>	<p>P. Jędrzejczak, wędkarz 18.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Członkowie Rady Naukowej Biebrzańskiego Parku Narodowego podczas posiedzenia 30 sierpnia 2023 r. sprzeciwili się zarybianiu Biebrzy. Wskazali prawdopodobieństwo przeniesienia do rzeki inwazyjnych gatunków obcych. Podkreślili również konieczność zmniejszenia presji wędkarzy oraz monitorowania struktury gatunkowej ichtiofauny w Biebrzy. Zaznaczyli, że restytucja węgorza miałaby sens po likwidacji zapór wodnych ograniczających migrację ichtiofauny.</p> <p>Wniosek społeczności lokalnej o zarybianie wód rzeki Biebrzy i dopływów wybranymi gatunkami ryb był postawiony ponownie na posiedzeniu Rady w dniu 18 października 2023 r. Poprzednie stanowisko Rady zostało utrzymane. W celu ochrony i zwiększenia zasobów ichtiofauny wprowadzono w</p>

			<p>projekcie planu ochrony szereg zaleceń i obostrzeń związanych z udostępnieniem wód do amatorskiego połowu ryb (vide Załącznik 10), których celem jest poprawa ilościowej i jakościowej struktury gatunkowej ichtiofauny.</p> <p>Kwestia zarybiania Biebrzy została również poruszona podczas trzeciego spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy 6 listopada 2023 roku. W wyniku dyskusji zdecydowano się na wprowadzenie zapisu dotyczącego oceny stanu ilościowego i jakościowego ichtiofauny w celu weryfikacji potrzeby zarybiania do Operatu syntezy jako badania naukowego.</p>
159.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Wnioski:</p> <p>1) Dokonanie aktualizacji oznaczenia działek ewidencyjnych – zamiast działki 200701_5.0007.109/7 w powiecie łomżyńskim, gminie Jedwabne, w obrębie ewidencyjnym Burzyn należy uwzględnić działki 200701_5.0007.109/9 oraz 200701_5.0007.109/10.</p> <p>2) Wyłączenie działki ewidencyjnej 200701_5.0007.109/9 z granic objętych ochroną czynną.</p> <p>3) Odniesienie się do kwestii ewentualnych odszkodowań za wprowadzenie ograniczeń korzystania z nieruchomości.</p>	<p>Natalia Anna Pawlak, mieszkanca Sulina 15.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Wykonawca Operatu geodezyjnego nie dostarczył najbardziej aktualnych danych z obrębów geodezyjnych. Podział działki 109/7 został zaktualizowany na podstawie informacji udostępnianej przez Głównego Geodetę Kraju w Geoportalu.</p> <p>Ad 1 Działka ewidencyjna nr 200701_5.0007.109/7 została usunięta z Rozdziału 2, wprowadzono działkę ewidencyjną nr 200701_5.0007.109/10, która jest położona w obszarze ochrony krajobrazowej (a nie czynnej). Działka ewidencyjna nr 200701_5.0007.109/9 znajduje się poza granicą opracowania i nie została uwzględniona.</p> <p>Ad 2 Działka ewidencyjna 109/10 zgodnie z zapisami zawartymi w Rozdziale 2 jest włączona do ochrony krajobrazowej. Z racji, że obowiązujący opis granic wskazuje na</p>

			<p>granicę Parku przebiegającą po prawym brzegu rzeki Biebrzy, a rzeka zmieniła swój bieg na skutek meandryzacji, część działki 109/10 stanowi obecnie grunt pod wodą. Tym samym organem zarządzającym wodami w obrębie nieruchomości 109/10 jest PGW Wody Polskie. Zgodnie z obowiązującym Ustawą Prawo wodne, grunty pod wodami są zarządzane przez właściciela.</p> <p>Ad 3 Włączenie gruntów pod wodami (części działki 109/10) do granic Parku nie skutkuje ograniczeniami korzystania z nieruchomości w związku z funkcjonowaniem BbPN. Jedyne ograniczenia wynikają z przepisów odrębnych tj. wspomnianego powyżej Prawa wodnego. Meandryzacja i zmiana położenia koryta rzeczno jest procesem naturalnym, zachodzącym stale. Reasumując, BbPN nie może być adresatem roszczeń wskazanych w pkt. 3 wniosku.</p>
160.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Uwagi:</p> <p>1) W przedstawionych dokumentach brak jest wyraźnego wskazania na zagrożenie dla funkcjonowania torfowisk w rejonie miejscowości Szuszałewo ze strony istniejących w ich otoczeniu, udrażnianych co kilka lat rowów odwadniających. Identyfikacja tego zagrożenia oraz określenie metod jego likwidacji jest konieczne ze względu na szczególne walory przyrodnicze tego fragmentu Biebrzańskiego Parku Narodowego. Torfowiska w rejonie Szuszałewa są ostoją m.in. najliczniejszej w Polsce populacji skalnicy torfowiskowej <i>Saxifraga hirculus</i>, jednej z pięciu</p>	<p>Centrum Ochrony Mokradeł 15.10.2023</p>	<p>Uwagi nieuwzględnione.</p> <p>Ad 1 Jak wynika jednoznacznie z tytułu opracowania i omawianego wielokrotnie obszaru opracowania, działania ochronne są ukierunkowane na obszar BbPN. Identyfikacje zagrożeń aktualnych i potencjalnych przeprowadzono zarówno do oddziaływań wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Oddziaływanie systemów odwadniających (bo nie są to melioracje sensu stricto) w basenie górnym oddziałują negatywnie na siedliska torfowisk przepływowych w Parku. Jest to fakt</p>

najliczniejszych krajowych populacji lipiennika Loesela *Liparis loeselii*, jednej z trzech najliczniejszych krajowych populacji gnidosza królewskiego *Peucedanum sceptrum-carolinum*, jednej z nielicznych krajowych populacji parzęchlina trójrzędowego *Meesia triquetra*, obfitej populacji haczykowca błyszczącego *Hamatocaulis vernicosus* czy jednej z najliczniejszych krajowych populacji wełnianeczki alpejskiej *Trichophorum alpinum*. Skuteczna ochrona bagien w rejonie Szuszałewa jest kluczowa dla zachowania populacji wyżej wymienionych oraz wielu innych gatunków rzadkich, wymierających i objętych ochroną gatunkową.

Tymczasem istniejący – zarówno w granicach Parku Narodowego jak i w jego bezpośrednim sąsiedztwie – i regularnie konserwowany system melioracyjny prowadzi do systematycznego pogarszania się warunków hydrologicznych, wywołując m.in. mineralizację wierzchniej warstwy torfu, czego skutkiem jest wzrost dostępności biogenów, dynamiczny rozwój silnych konkurencyjnie bylin, a w efekcie zanik najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego Biebrzańskiego Parku Narodowego. Kontynuacja tego stanu rzeczy (równoznaczna z łamaniem wielu krajowych i wspólnotowych przepisów prawa), w granicach Parku Narodowego, jest niedopuszczalna. W związku z powyższym wnioskujemy o uwzględnienie w planie ochrony zarówno opisanego wyżej zagrożenia jak i o opracowanie właściwych, skutecznie go eliminujących działań ochronnych.

2) W przedstawionym planie ochrony Biebrzańskiego Parku Narodowego całkowicie dominują zagadnienia związane z siecią Natura 2000, czyli siedliska przyrodnicze z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej oraz gatunki roślin i zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Cały dokument również przybiera formę przewidzianą dla planów zadań ochronnych i planów ochrony obszarów Natura 2000, skupiając się na identyfikacji zagrożeń, określeniu celów działań ochronnych i działań ochronnych ukierunkowanych na poprawę stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy PLH200008. Tymczasem plan ochrony parku narodowego powinien skupiać się na ochronie

niezaprzeczalny, udowodniony w wielu opracowaniach, także w ramach OZSW. W Operacie wprowadzono szereg działań zaradczych w zakresie kształtowania pożądanych warunków wodnych, ale dotyczą one wyłącznie Parku zgodnie z obowiązującymi wytycznymi. Postulat jest słuszny, niemniej eliminacja oddziaływań zewnętrznych może być wprowadzona w ramach dokumentu, który będzie obejmował szerszy obszar opracowania – PLH200008.

Ad 2 Dokument jest zgodny z obowiązującym standardem wskazanym przez właściwe ministerstwo. Staraliśmy się wprowadzić wiele treści, które wykraczają poza ramy gospodarowania w obszarach Natura 2000, niemniej szablon dokumentu często na to nie pozwalał. W podejściu obecnym siedliska przyrodnicze i gatunki roślin i zwierząt z obowiązujących dyrektyw siedliskowej i ptasiej mają stanowić parasol ochronny dla innych organizmów rzadkich, chronionych i specjalnej troski.

Ad 3 Wniosek niezwykle zasadny, a z całą pewnością zdejmujący szereg obowiązków z BbPN związanych z realizacją zadań ochronnych. Postulat związany z wprowadzeniem gatunków zwierząt ograniczających sukcesję wtórną roślinności jest słuszny, niemniej nieakceptowalny społecznie. Stada wolnościowe, np. żubrów, często wybierają pasze bardziej kaloryczne, zazwyczaj związane z użytkami rolnymi. W związku z powyższym należy poczekać na naturalne rozprzestrzenienie się fauny

<p>wszystkich cennych elementów środowiska przyrodniczego występujących w jego granicach. Biebrzański Park Narodowy jest ostoją bardzo wielu rzadkich, wymierających i chronionych gatunków roślin i zwierząt, w większości nie będących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000. W związku z powyższym wnioskujemy o uwzględnienie w planowanych działaniach ochronnych potrzeb gatunków, dla których teren Parku Narodowego stanowi istotną ostoję w skali regionu i kraju.</p> <p>3) Z ww. wiąże się także kwestia podejścia do ochrony siedlisk i gatunków prezentowana w planie. Jest to podejście dość „mechanistyczne” przewidujące katalog działań ochronnych (związanych z ochroną czynną) dla konkretnych płatów siedlisk i stanowiska gatunków. Nie jest to podejście błędne, ale wydaje się, że na tak dużym obszarze chronionym, z dominacją własności Skarbu Państwa można by do ochrony pewnych gatunków i ekosystemów podejść bardziej kompleksowo z wykorzystaniem naturalnych procesów. Np. zachowanie nieleśnych ekosystemów murawowych i łąkowych, czy widnych lasów, i związanych z tymi ekosystemami gatunków może być wspomagane poprzez gospodarowanie populacjami dużych roślinożerców (zarówno tzw. „browserów” jak i „grazerów”, którzy ograniczają ekspansję traw i gromadzenie się martwej materii organicznej). Działanie to ma charakter bardziej horyzontalny i wykazało już swoją skuteczność. W Biebrzańskim Parku Narodowym znajdują się fragmenty muraw czy łąk, które od kilkudziesięciu lat nie były użytkowane przez człowieka, a zachowały swoją strukturę, funkcje i rzadkie związane z nimi gatunki. Park realizuje już tego typu działania tworząc wolnościowe stada koników polskich w Basenie Środkowym. Rozszerzenie tego typu działań (też na Basen Dolny doliny Biebrzy) np. poprzez reintrodukcję żubra, zwiększyłoby kompletność i naturalność ekosystemów Parku a ponadto poprawiło perspektywy ochrony niebagiennych ekosystemów nieleśnych, równocześnie obniżając koszty prowadzenia działań ochronnych.</p>		<p>wspomagającej stabilizację ekosystemów półnaturalnych i samowytworzenie biebrzańskiej metapopulacji. Postulat ten był także dyskutowany w ramach posiedzenia Rady Naukowej 18 października 2023 r. na której nie zyskał akceptacji.</p>
---	--	--

<p>161. Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Uwagi:</p> <p>1) W wielu rozdziałach znajdują się niewłaściwe określenia dotyczące zlewni rzeki Netta. Mamy wzmianki o jazie w Dębowie na Kanale Augustowskim lub jazie w Dębowie bez powiązania z jakimkolwiek ciekim. Pasuje to do dalszych sformułowań typu zrzut wody (jak nazwać odprowadzenie wody z kanału), mające negatywny wpływ na stan wody w Biebrzy, z zalewaniem użytkowanych rolniczo naturalnych łąk włącznie. Pomija się natomiast fakt, iż zlewnia rzeki Netta ma większe zasoby wodne niż rzeka Biebrza powyżej ujścia Netty – co można porównać nawet po aktualnych przepływach w przekroju wodowskazu Sztabin (Biebrza) i Białobrzegi (Netta). To od ujścia rzeki Netty rzeka Biebrza staje się dopiero średniej wielkości rzeką nizinną. Ograniczenie zatem gospodarki wodą w zlewni tej rzeki do gospodarki wodą na jazie w Dębowie jest nieporozumieniem. Jaz w Dębowie piętrzy i retencjonuje wodę tylko w zasięgu cofki w korycie rzeki, a zatem nie są to znaczące zasoby mogące z jednej strony zaburzyć (przy niewłaściwym gospodarowaniu) przepływy w rzece Biebrzy poniżej ujścia Netty przy przepływach wielkich czy nawet średnich i z drugiej strony istotnie uzupełnić niedobory wody w BPN przy przepływach niskich. Istniejące elektrownia MEW z dwoma turbogeneratorami i przetykiem jednej turbiny ok. 1,8 m³/s nie spowoduje podtopień nawet przy założeniu niewłaściwej pracy (przy stanach wysokich jest całkowicie wyłączona), praca jej może natomiast powodować wahania poziomów przy przepływach niskich i ekstremalnie niskich jak obecnie. Ewentualne nieprawidłowości związane z eksploatacją elektrowni będziemy wyjaśniać z właścicielem MEW. Netta na odcinku od ujścia do Biebrzy do Augustowa jest silnie zmienioną jednolitą częścią wód powierzchniowych z trzema stopniami wodnymi, tj.: w Dębowie, Białobrzegach i Augustowie, przy czym to stopnie w Białobrzegach i Augustowie piętrzą wodę w jeziorach augustowskich (Białobrzegi</p>	<p>Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Augustowie 13.10.2023</p>	<p>Uwagi nieuwzględnione.</p> <p>Ad 1 Stwierdzenie PGW WP wskazuje jak niski priorytet ma dla tego podmiotu gospodarka wodna zorientowana na jeden ze swych fundamentalnych celów jakim jest ochrona zasobów wodnych w skali zlewni. Z wieloma wnioskami zawartymi w tej odpowiedzi nie sposób się nie zgodzić. Gospodarka wodna prowadzona w zlewni Netty/Kan. Augustowskiego z perspektywy zasobów wodnych i potrzeb ochrony przyrody ma znaczenie fundamentalne. Zapisy o tym, czy jest mowa o „zrzutach wody”, „opróżnianiu jezior augustowskich” czy „upustach z jazu MEW w Dębowie” mają znaczenie drugorzędne, gdyż z perspektywy BbPN wszystkie te działania polegają na zmniejszaniu zasobów wodnych w Kotlinie Biebrzańskiej lub ich zwiększaniu w celu realizacji aktualnych potrzeb wodnych zlewni Netty/Kan. Augustowskiego, bez względu na potrzeby BbPN.</p> <p>W opracowanym Bilansie wodnogospodarczym zostało to szczegółowo opisane. Autorzy pytania piszą nieprawdę, mówiąc o wzajemnych stosunkach odpływu Biebrzy i Netty/Kan. Augustowskiego twierdząc, że Netta dostarcza więcej wody niż Biebrza ze swej górnej zlewni. Może tak wynikać z oficjalnych, acz nieprawdziwych danych o zależności przepływów w ujściu Netty/Kan. Augustowskiego do Biebrzy. Pomiary przepływu wykonane symultanicznie w ramach realizacji OOW</p>
--	--	--

—J. Sajno, Augustów — Necko, Białe). Nie można zatem sprowadzać rzeki Netty do gospodarki wodą na jazu w Dębowie, który w okresie przepływów wielkich przepuszcza tylko to co do niego dopływa (nie posiada żadnej rezerwy powodziowej). Zasoby wody w spiętrzonych jeziorach nie są znaczne i w okresie niżówek wystarczają jedynie na przepływ niewiele wyższy od nienaruszalnego oraz do utrzymania głębokości tranzytowej w Kanale Augustowski na potrzeby żeglugi śródlądowej. W okresie wezbrań i osiągnięciu piętrzeń Max.PP w omawianych jeziorach w kierunku ujścia przepuszcza się z Augustowa poprzez Białobrzegi i Dębowo odpływ o natężeniu równym dopływowi. Następuje wówczas pierwszej kolejności wzrost stanów wody w rzece prowadzące do zalewu doliny rzeki Netty a następnie wraz z przemieszczaniem się szczytu fali wezbraniowej do zalewania doliny Biebrzy, gdzie może dochodzić do nałożenia się wezbrań: z górnej Biebrzy i Netty. Najczęściej jednak fala wezbraniowa z Netty jest bardziej wydłużona ze względu na istniejące w zlewni jeziora, stąd mylne wrażenie że podtopienia szczególnie letnie w dolinie Biebrzy poniżej ujścia Netty wynikają ze zrzutów wody z KA lub jezior a spowodowane są niewłaściwą gospodarką wodną. Należy podkreślić, iż od Jazu Dębowo na odcinku 10,95 km funkcję drogi wodnej - Kanał Augustowski - pełni rzeka Netta. Istnieje jedynie tzw. Kanał Cichy o długości ok. 500 m łączący szluzę Dębowo (wchodzącą w skład stopnia) z rzeką Biebrzą.

2) W wielu rozdziałach jest również wzmianka o konieczności zmian w instrukcji gospodarowania wodą jazu w Rajgrodzie. Instrukcja gospodarowania wodą na potrzeby zbiornika i kaskady stopni na rzece Jegrzni od ujścia do Biebrzy do J. Selmęt Wielki została opracowana stosunkowo niedawno (2018 r.) i była to nowa instrukcja z aktualizacją przepływów dozwolonych określonych w drodze modelowania matematycznego. W trakcie jej opracowania BPN zgłaszał swoje potrzeby w zakresie gospodarki wodnej, problem jest natomiast podobny jak w przypadku rzeki Netta, tj: w lata mokre po wypełnieniu rezerwy powodziowej przepuszcza się przez jaz w Rajgrodzie przepływ o natężeniu równym natężeniu

w węźle wodnym Dębowo (pomiar przepływu Biebrzy w Jagłowie, powyżej ujścia Netty/Kan. Augustowskiego do Biebrzy oraz pomiar przepływu Netty/Kan. Augustowskiego w Dębowie) pokazały (Tab. 1), że przepływy Netty/Kan. Augustowskiego były jedynie w warunkach najniższych przepływów Biebrzy wyższe, niż przepływ Biebrzy zmierzony powyżej ujścia Netty/Kan. Augustowskiego.

Tab. 1

Nazwa przekroju	Rzeka	Przepływ m ³ /s (daty pomiarów: 29-30.08.2021)	Przepływ m ³ /s (daty pomiarów: 3-4.10.2021)	Przepływ m ³ /s (daty pomiarów: 15-16.11.2022)	Przepływ m ³ /s (daty pomiarów: 8-9.06.2022)
Kanał Augustowski	Netta	3,454	4,773	5,751	6,191
Biebrza Jagłowo	Biebrza	1,567	5,040	6,438	7,455

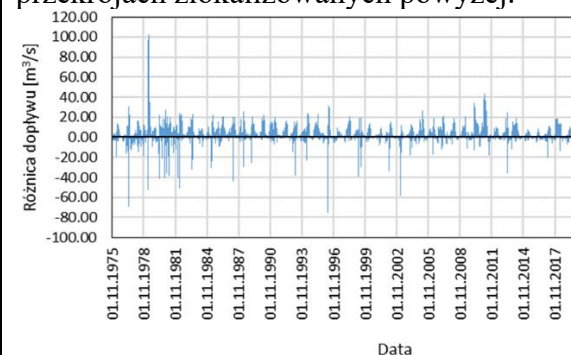
Problematyka jakości danych hydrometrycznych pochodzących z sieci monitoringu hydrologicznego IMGW stanowiła od lat wyzwanie dla hydrologów analizujących ustrój Biebrzy. W tym kontekście, wobec opracowywanych innych produktów stanowiących element OZSW, dokonano porównania odpływu Biebrzy w Środkowym Basenie doliny Biebrzy na podstawie dostępnych danych IMGW. W tym celu, dla okresu 1975-2020 obliczono różnicę odpływu dQ, rozumianą jako:

$$dQ = Q_{\text{osowiec}} - (Q_{\text{woźnawieś}} + Q_{\text{dębowo}} + Q_{\text{karpowicze}})$$

dopływu utrzymując przy tym stan Max.PP. Dochodzi wówczas do podtopień doliny rzeki, terenów z domkami letniskowymi, w tym nad J. Dreństwo, zagrożone są również drogi lokalne. Natomiast w okresie niżówek starcza wody za przepływ nienaruszalny, przy czym występują problemy z utrzymaniem normalnego poziomu piętrzenia. Brak pokrywy śnieżnej powoduje generalnie problemy z utrzymaniem poziomów piętrzenia od wiosny a to skutkuje większym dopływem światła do dna J. Rajgrodzkiego i dalszą ekspansją trzcinowisk w głąb jeziora (zdaniem lokalnych mieszkańców J. Rajgrodzkie zarasta). W jakim zakresie miałyby zostać zmienione wspomniane instrukcje gospodarowania wodą.

3) Po analizie zebranych dokumentów można odnieść wrażenie, iż Plan ochrony BPN szczególnie w zakresie gospodarowania zasobami wodnymi zlewni rzeki Biebrzy w wielu aspektach pozostaje myśleniem życzeniowym opartym na optymistycznych założeniach, w tym jednym z głównych, że w poprawa gospodarowania wodą w zlewni zatrzyma negatywne procesy związane z deficytem wody w BPN, w tym mineralizację złóż torfowych w procesie murszenia. Brak w dostępnej dokumentacji wystarczających dowodów, w tym bilansu wodnego, potwierdzających takie założenia. Zasoby wodne w zlewni są ograniczone, co przy zmianach klimatycznych skutkujących brakiem pokrywy śnieżnej i okresami z długotrwałą suszą atmosferyczną może skutkować przyspieszeniem negatywnych procesów na bagnach a nie ich odwróceniem. Czy wówczas podmiot zewnętrzny — PGW Wody Polskie - odpowiedzialny za gospodarkę wodną w otoczeniu BPN nie będzie obciążony winą za intensyfikację negatywnych procesów na bagnach BbPN?

W analizowanym układzie hydrograficznym należy się spodziewać, że przepływ chwilowy w Osowcu będzie większy lub przynajmniej równy sumie przepływów w pozostałych analizowanych posterunkach wodowskazowych, dając tym samym $dQ \geq 0$. Tymczasem, przeprowadzone obliczenia wskazują na niezachowanie tej prawidłowości. W wielu okresach dQ przyjmuje wartości ujemne (Rys. 6.1) wskazując, że w Osowcu płynie Biebrzą mniej wody niż w sumie w trzech przekrojach zlokalizowanych powyżej.

Rys. 6.1 Różnica przepływów dobowych pomiędzy odpływem Biebrzy w Osowcu a dopływem rozumianym jako suma przepływów. Opracowanie własne na podstawie danych IMGW.

W obliczu pominięcia dopływu ze zlewni różnicowej Biebrzy pomiędzy Dębowem, Karpowiczami (Brzozówka) i Jęgrzni (Woźnawieś), a więc strefy intensywnego wypływu wód podziemnych zasilających mokradła środkowego basenu doliny

Biebrzy, zaobserwowane zjawisko należy uznać za efekt wzajemnej niezgodności krzywych przepływu stosowanych do obliczania przepływów na podstawie stanów wody w analizowanych profilach pomiarowych. Być może jest to również wynikiem błędnego bilansowania przepływów przy opracowaniu danych o przepływach dobowych lub błędów w wyznaczaniu krzywych przepływu. Różnice negatywne, wskazujące na niezachowanie spodziewanej prawidłowości ciągłości przepływu wzdłuż Biebrzy, występują w okresie 01.11.1975-30.10.2020 aż 4331 razy (co stanowi 27% całego okresu analizy). Zaobserwowane w niektórych okresach różnice przekraczają 50 m³/s, co jest wartością znaczącą. Największe różnice występują w okresach letnich. Może to być spowodowane zastosowaniem współczynników letniej redukcji przepływu związanych z występowaniem zarastania. Zaobserwowane różnice są na tyle istotne, że nie można ich przypisać możliwej infiltracji wód Biebrzy w osady w dolinie lub parowaniu z powierzchni wody. Wydaje się więc, że jedynym racjonalnym wytłumaczeniem zaobserwowanego zjawiska jest przyjęcie przez IMGW algorytmów opracowania dobowych przepływów Biebrzy i jej dopływów powodujących niejednoznaczności. Z tego względu, sieciowa analiza porównawcza przepływów w dolinie Biebrzy powinna być prowadzona z dużą ostrożnością, biorąc pod

uwagę dużą niepewność danych pomiarowych. Z tego również względu posługiwanie się przez PGW WP danymi pochodzącymi z IMGW bez ich weryfikacji może prowadzić do błędnych wniosków (m.in. takich, jak te zawarte w pytaniu/stwierdzeniu nr 1).

Podane w ostatniej części pytania informacje dotyczące wzajemnej relacji fal wezbraniowych Netty/Kan. Augustowskiego i Biebrzy oraz informacje o tym, że te z Netty mają inny kształt wymagają podania przez PGW WP szczegółowych danych o falach. Odniesienie się do tego zarzutu, szczególnie w warunkach czasów trwania wezbrań zalewowych w okresie wiosennym roku 2022 (kiedy to w dolinie Netty zalewy były znacząco większe niż w zlewni górnej Biebrzy) jest na tym etapie niemożliwe. Prosimy o podanie dat i kulminacji fal wezbraniowych Netty i Biebrzy, o których piszą autorzy pytania. Wcześniejsze badania w zakresie zależności stanów wód powierzchniowych i podziemnych Doliny Biebrzy w Polkowie od stanów wód Kan. Augustowskiego/Netty (Grygoruk, 2013) pokazują, że stany wody/podtopienia/nizówki wód podziemnych w strefie położonej między Czerwonym Bagnem a korytem Kan. Augustowskiego są w 100% uzależnione od oddziaływania Kan. Augustowskiego. Z tego choćby względu, na kolejnych etapach planistycznych gospodarki wodnej, te oddziaływania powinny być przez Dyrektora

BbPN podnoszone i zapisywane w kolejnych aktualizacjach Planów Gospodarowania Wodami Dorzeczy.

Ad 2 To stwierdzenie jest oczywiście prawdziwe. W warunkach realizacji założeń wodnogospodarczych nie dochodzi do podtapiania domków letniskowych nad jez. Dreństwo. Dochodzi za to do podtopień prywatnych użytków rolnych w dolinie Jegrzni i – dalej – Biebrzy i Ełku. W OOZW autorzy odnoszą się do tego faktu (vide lato 2010). Wskazane wytyczne dotyczące zmian instrukcji gospodarowania wodą znajdują się w rozdziale OOZW zawierającym bilans wodnogospodarczy.

W zakresie zmian instrukcji gospodarowania wodą Jez. Rajgrodzkiego autorzy OOZW postulują jej weryfikację dla kaskady zbiornika i stopni wodnych zlokalizowanych na odcinku rzeki Jegrzni (...). Analiza powinna być przeprowadzona pod kątem możliwości zwiększenia wartości przepływu dozwolonego w Jegrzni poniżej Jeziora Rajgrodzkiego, powiększenia pojemności użytkowej w okresie letnim i realizacji zwiększonego do 2,0 m³/s odpływu dla potrzeb BbPN.

Ad 3 Opracowany OOZW w zakresie gospodarki wodnej jest istotnie dokumentem życzeniowym. Zgodnie z zapisami ustawy prawo wodne (Art. 10. Ust. 4., t.j., Dz. U. 2017 poz. 1566) – gospodarujący wodami nie powinien prowadzić do pogorszenia ich stanu. W tym przypadku autorzy OOZW wykazują działania, jakie powinny zostać w

			<p>tym zakresie podjęte w dialogu pomiędzy PGW WP a BbPN w zakresie ograniczenia negatywnego oddziaływania realizowanych zadań wodnogospodarczych w zlewni Biebrzy, które negatywnie oddziałują na BbPN (m.in. w zakresie krytycznie negatywnego oddziaływania zbiornika Bobra Wielka oraz w zakresie podtopień terenów rolnych w granicach BbPN, za które odpowiada realizacja zadań gospodarczych w systemach Netty/Kan. Augustowskiego, jazu w Dębowie oraz w systemie Jegrzni/Legi. Z tego względu, w zakresie gospodarki wodnej, OOW stanowi podstawę merytoryczną dla Dyrektora BbPN do przyszłej współpracy w tym zakresie z PGW WP w celu ograniczenia negatywnych oddziaływań, jakie powstają – wbrew obowiązującym zapisom prawnym – w wyniku realizacji zadań wodnogospodarczych prowadzonych przez PGW WP.</p>
162.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego; Wnioski: 1) Znieść okres ochronny suma ze względu na dużą populację tego drapieżnika, który zdaniem wielu wędkarzy doprowadza do zmniejszenia populacji białej ryby w rzece Biebrza. 2) Rozważyć zniesienie okresu ochronnego sandacza (ustalić okres ochronny sandacza tak jak szczupaka w okresie od 1 stycznia do 30 kwietnia oraz w okresie tarła). 3) Rozważyć możliwość połowu ryb za mostem kolejowym w Osowcu (wprowadzenie dodatkowej opłaty, wprowadzenie okresu</p>	<p>Koło wędkarskie „PZW OD NOWA” w Mońkach 17.10.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z aktualnym stanem prawnym udostępnianie odcinków Biebrzy i jej dopływów w granicach Parku, limity i okresy ochronne oraz gatunki wyłączone z amatorskiego połowu ryb regulowane są Zarządzeniem Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego w sprawie Regulaminu udostępniania Biebrzańskiego Parku Narodowego do amatorskiego połowu ryb. W przypadku Planu wskazane są jedynie miejsca udostępnione do tych czynności, z uwzględnieniem stanu prawnego własności</p>

<p>(np. od marca do września) z możliwością połowy ryb, połów ryb w formule "złów-wypuść").</p> <p>4) Zmniejszyć okres zakazu wstępu i połowu ryb na starorzeczach (proponowany termin zakazu połowu: od 1 lutego do 31 maja) obecnie zakaz wstępu i połowu ryb na starorzeczach jest od 1 lutego do 15 lipca.</p> <p>5) Wprowadzić możliwość wykupienia licencji okresowej od 1 kwietnia do 30 listopada (są wędkarze, którzy nie łowią zimą na "lodzie").</p> <p>6) Wprowadzić możliwość połowu ryb na całej długości kanału Rudzkiego.</p> <p>7) Uwzględnić w planie ochrony wykonywania prac polegających na usuwaniu roślinności, która zarasta i zaśmieca rzekę.</p> <p>Rada powiatu, na wniosek starosty, może utworzyć Społeczną Straż Rybacką albo wyrazić zgodę na utworzenie Społecznej Straży Rybackiej przez zainteresowane organizacje społeczne lub uprawnionych do rybactwa.</p>		<p>gruntów oraz w zgodności ze wskazanym Zarządzeniem.</p> <p>Członkowie Rady Naukowej Biebrzańskiego Parku Narodowego podczas posiedzenia 30 sierpnia 2023 r. sprzeciwili się zarybianiu Biebrzy. Wskazali prawdopodobieństwo przeniesienia do rzeki inwazyjnych gatunków obcych. Podkreślili również konieczność zmniejszenia presji wędkarzy oraz monitorowania struktury gatunkowej ichtiofauny w Biebrzy. Zaznaczyli, że restytucja węgorza miałaby sens po likwidacji zapór wodnych ograniczających migrację ichtiofauny.</p> <p>Wniosek społeczności lokalnej o zarybianie wód rzeki Biebrzy i dopływów wybranymi gatunkami ryb był postawiony ponownie na posiedzeniu Rady w dniu 18 października 2023 r. Poprzednie stanowisko Rady zostało utrzymane. W celu ochrony i zwiększenia zasobów ichtiofauny wprowadzono w projekcie planu ochrony szereg zaleceń i obostrzeń związanych z udostępnieniem wód do amatorskiego połowu ryb (vide Załącznik 10), których celem jest poprawa ilościowej i jakościowej struktury gatunkowej ichtiofauny.</p> <p>Kwestia zarybiania Biebrzy została również poruszona podczas trzeciego spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy 6 listopada 2023 roku. W wyniku dyskusji zdecydowano się na wprowadzenie zapisu dotyczącego oceny stanu ilościowego i jakościowego ichtiofauny w celu weryfikacji potrzeby</p>
--	--	--

			<p>zarybiania do Operatu syntezy jako badania naukowego.</p> <p>Powołanie Społecznej Straży Rybackiej jest czynnością jak najbardziej pożądaną, a zasady jej funkcjonowania i ramy prawne powinny być wypracowane wspólnie z Dyrektorem BbPN. Projekt planu ochrony nie ogranicza tworzenia organów wspomagających nadzór nad ochroną zasobów przyrodniczych, a działanie to jest zgodne ze Statutem BbPN określonego Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 18 lutego 2013 roku Dz. U. z 2013 r. poz. 303.</p>
163.	<p>Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego;</p> <p>Uwagi: Podlaska Izba Rolnicza jest zaniepokojona ekspansją Biebrzańskiego Parku Narodowego na tereny rolnicze. Wprowadzone zakazy i obostrzenia znacznie ograniczają działalność produkcji rolnej, która jest głównym źródłem utrzymania dla większości mieszkańców. Narzucane mechanizmy i ograniczenia ingerują w prawo własności jednocześnie nie zawsze przekładające się na ochronę przyrody. W konsekwencji może dojść do likwidacji gospodarstw rolnych i wyludnienia wsi, co pociągnie za sobą niekorzystne zmiany również na terenie parku, gdyż zaniechanie użytkowania biebrzańskich łąk spowoduje postępowanie tzw. sukcesji wtórnej i radykalną zmianę warunków przyrodniczych na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego.</p>	<p>Podlaska Izba Rolnicza 17.10.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Sformułowana uwaga nawiązuje do zapisów zawartych w Załączniku nr 12, który został przeredagowany i znacznie zmieniony.</p>